

CODE VAN GOEDE PRAKTIJK

Omgevingsaspecten bij de aanleg en
uitbating van padelterreinen

dd. 8 juni 2023

INHOUDSTAFEL

1. Situering

4

- 1.1. Code van Goede Praktijk omgevingsaspecten bij aanleg en uitbating padelterreinen
- 1.2. Het padelspel – het padelterrein

2. Goede ruimtelijke ordening en de omgevingsvergunning

8

- 2.1. Beoordelingscriteria m.b.t. goede ruimtelijke ordening
- 2.2. Omgevingsvergunning en padel
 - 2.2.1 Is een omgevingsvergunning nodig voor het aanleggen en gebruiken van een padelterrein?
 - 2.2.2 Waar kan een padelterrein aangelegd worden?
 - 2.2.3 Welke instrumenten zijn er om geluidshinder veroorzaakt door padel te beperken?
 - 2.2.4 Welke instrumenten zijn er om lichthinder veroorzaakt door padel te beperken?
 - 2.2.5 Is de medewerking van een architect vereist?

3. Geluidsstudie en specifieke geluidsniveaus van padel

14

- 3.1. Geluidsstudie Bureau De Fonseca
- 3.2. Van specifieke brongeluiden naar generieke geluidsgrafieken
 - 3.2.1 Brongeluiden
 - 3.2.2 Geluidsimpact op omgeving – aan de lange en de korte zijde
 - 3.2.3 Impact van een geluidsscherm tussen padelterreinen en woningen
 - 3.2.4 Impact van een gebouw tussen padelterreinen en woningen
 - 3.2.5 Impact van een groter aantal terreinen
 - 3.2.6 Geluidscontourenkaarten

4. Aanvaardbaar geluidsniveau voor padelfaciliteiten

25

- 4.1. Referentiewaarden
 - 4.1.1 VLAREM II richtwaarden voor specifiek geluid van als hinderlijk ingedeelde inrichtingen
 - 4.1.2 WHO Guideline values for community noise in specific environments
 - 4.1.3 Nederlandse regelgeving
- 4.2. Bepalen van een aanvaardbaar geluidsniveau voor padelfaciliteiten
- 4.3. Indicatieve afstanden

5. Lichthinder

32

- 5.1. Verlichting van padelterreinen
- 5.2. Wettelijke bepalingen m.b.t. lichthinder

6. Aanbevelingen

34

- 6.1. Als sector verantwoordelijkheid nemen
- 6.2. Voorafgaand lokaal overleg is essentieel
- 6.3. Aanvaardbaar geluidsniveau en indicatieve afstanden
- 6.4. Kies de juiste inplanting
- 6.5. Oriënteer terreinen met korte zijde naar dichtstbijgelegen woningen
- 6.6. Opteer voor geluidsdempende materialen en toepassingen
- 6.7. Investeer indien nodig in een geluidsscherm
- 6.8. Vermijd verhardingen rond de terreinen
- 6.9. Opgelet met overkapping van de terreinen
- 6.10. Implementeer de wettelijke bepalingen m.b.t. lichthinder
- 6.11. Neem organisatorische maatregelen
- 6.12. Sensibiliseer de padelers tot stil(ler) spelen

7. Samenvatting

47

8. Bijlages

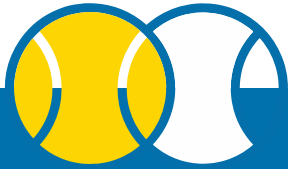
49

9. Dankwoord

49

10. Colofon

49

Disclaimer

Deze publicatie is opgesteld door Tennis en Padel Vlaanderen met de steun van Sport Vlaanderen en Departement Omgeving. Met deze code van goede praktijk willen de opstellers informatie verschaffen over de omgevingsaspecten bij de aanleg en uitbating van padelterreinen, en de methoden en technieken om eventueel optredende hinder te voorkomen, te beoordelen en te beheersen. Hoewel bij de samenstelling van de inhoud van deze code van goede praktijk de grootst mogelijke inspanning tot zorgvuldigheid is betracht, is het niet uitgesloten dat bepaalde informatie verouderd, onvolledig of anderszins onjuist kan zijn. De meest recente info over de omgevingsregelgeving is terug te vinden op de webstek van het Departement Omgeving.

De informatie die in voorliggende code wordt aangeboden is van algemene aard. Ze is niet aangepast aan persoonlijke of specifieke omstandigheden en kan dus niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies aan de lezer worden beschouwd. Voor specifiek advies wordt bij voorkeur beroep gedaan op daartoe bevoegde deskundigen. Aan de informatie in deze code van goede praktijk kunnen geen rechten worden ontleend. De opstellers van deze code kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de rechtstreekse of onrechtstreekse schade die zou kunnen voortvloeien uit de raadpleging of het gebruik van de informatie in deze publicatie, of van de externe websites waarnaar vanuit deze publicatie wordt verwezen.

Stelt u onjuistheden vast in de informatie in voorliggende publicatie, dan kan u hierover Tennis en Padel Vlaanderen contacteren via het mailadres: dirk.deldaele@tennisvlaanderen.be.

1.1. Code van Goede Praktijk omgevingsaspecten bij aanleg en uitbating padelterreinen

Uit een eenvoudige stakeholdersbevraging in functie van het beleidsplan 2017-2020 van Tennis en Padel Vlaanderen bleek dat er bij de tennisclubs een niet geringe interesse was voor het opstarten van een padelwerking. Tennis en Padel Vlaanderen besliste op basis van dit signaal in 2016 om werk te maken van de ondersteuning van haar tennisclubs in dit verband en de padelsport uit te bouwen binnen de werking van de federatie. De padelsport nam in Vlaanderen meteen een ongekennde vlucht van 12 geregistreerde clubs, samen goed voor 19 padelsterreinen in 2016, over 59 clubs en 159 padelsterreinen in 2018 naar 123 clubs en 400 terreinen eind 2020. Anno 2021 werd er een bijkomende verdubbeling van het aantal terreinen gerealiseerd en zijn reeds meer dan 70.000 leden padelactief. Padel is een bal- en racketsport die in 1969 in Mexico ontstond en vervolgens overwaarde naar Spanje, waar het ondertussen de op twee na grootste sport van het land is.

Soms wordt op bestaande tennisclubs een tennisterrein vervangen door één of meerdere padelsterreinen of worden meerdere tennisterreinen herschikt om padelsterreinen te kunnen aanleggen. Soms wordt een resterend stukje (recreatie-) grond van de club gebruikt om er één of meerdere padelsterreinen op aan te leggen. Ook volledig nieuwe padelfaciliteiten worden aangelegd. De grootste padelclubs in Vlaanderen anno 2021 beschikken over 10 à 14 terreinen.

Naast de groei van de padelsport is ook het aantal klachten over vooral de geluidshinder van padel toegenomen. De klachten manifesteerden zich voor het eerst tijdens de coronalockdowns en werden opgepikt door de media. De geluidsproblematiek resulteerde op bepaalde locaties in juridische disputen en er werd reeds meermaals een parlementair debat aan gewijd. Klachten m.b.t. lichthinder zijn er beduidend minder. In het voorjaar van 2021 besloot Tennis en Padel Vlaanderen over te gaan tot een geluidsstudie om enerzijds de geluidsimpact van padel onderbouwd te kunnen inschatten en te objectiveren, en anderzijds vooral exploitanten en lokale besturen een generiek werkinstrument voor de specifieke lokale context te kunnen aanreiken.

Om het draagvlak voor dit werkinstrument te vergroten, werd niet enkel met Sport Vlaanderen, maar eveneens met het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid contact gezocht. Samen werd de intentie onderschreven om een code van goede praktijk uit te werken die ingaat op de omgevingsaspecten die bij de aanleg en uitbating van padelsterreinen van belang zijn.

Departement Omgeving over het instrument 'Code van goede praktijk'

Code van goede praktijk

Het Departement Omgeving werkt aan handreikingen of codes van goede praktijk (good practices) voor de beheersing van overlastsituaties. Ze zijn te beschouwen als richtinggevende, ondersteunende instrumenten om milieuhinder op een objectieve manier te beoordelen, ze geven aan hoe exploitanten de hinderproblematiek waarmee zij mogelijks geconfronteerd kunnen worden onder controle kunnen houden of brengen, en geven aan over welke instrumenten en handvaten de diverse betrokken vergunningverlenende en toezichthoudende overheidsdiensten beschikken om de hinder binnen aanvaardbare grenzen te houden of te brengen. Ook verontruste burgers voor wie de techniciteit van een code geen hinderpaal vormt kunnen zich hiermee informeren.

Voor exploitanten kan een code van goede praktijk beschouwd worden als een vorm van zelfregulering. De inhoud ervan is dus geen formele verplichting. Het succes ervan zal sterk afhankelijk zijn van de erkenning van de problematiek en de motivatie van de verantwoordelijken om, binnen de klijtlijnen van het gemeentelijke beleid, de hinderproblematiek aan te pakken. Ondanks dat zij geen wettelijke status hebben, weerspiegelen zij wel het zogenaamde 'goede vakmanschap', en worden zij bijgevolg verondersteld gekend te zijn binnen de sector waarop zij van toepassing zijn. Ze worden slechts afdwingbaar wanneer zij zijn opgenomen of ernaar wordt verwezen in wetgeving, stedenbouwreglementen, politiereglementen of contracten.

Lokale overheden kunnen elementen uit de code van goede praktijk in overweging nemen bij de uitvoering van de hun toegewezen taken, maar zijn hiertoe niet verplicht. De beslissing om dit al dan niet te doen komt hen toe.

Sectorale code van goede praktijk 'omgevingsaspecten bij de aanleg en uitbating van padelterreinen'

Deze code van goede praktijk zal als werkinstrument kunnen dienen voor allen die te maken krijgen met omgevingsaspecten (waaronder hinderproblemen) bij de aanleg en uitbating van padelterreinen. De code is het resultaat van onderbouwd studiewerk, uitgevoerd in opdracht van Tennis en Padel Vlaanderen, en een constructieve en open samenwerking tussen Tennis en Padel Vlaanderen, Sport Vlaanderen en het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid. De code is samen te lezen, en onlosmakelijk verbonden met de brochure 'Omgevingsaspecten bij padel' die het Departement Omgeving rond deze thematiek ter beschikking stelt.

Door de betrokkenheid van diverse belanghebbenden en instanties bij de opmaak van deze code, hopen we een breed draagvlak te creëren voor de toepassing van deze code van goede praktijk in Vlaanderen.

Onderhavige Code van Goede Praktijk gaat in op de specifieke context van de goede ruimtelijke ordening en de omgevingsvergunning (Hfdst. 2), de gerealiseerde geluidsstudie en de specifieke geluidsniveaus van padel (Hfdst. 3), het vooropstellen van een aanvaardbaar geluidsniveau m.b.t. het specifieke padelgeluid (Hfdst. 4), het gegeven lichthinder (Hfdst. 5) en eindigt met een set concrete aanbevelingen m.b.t. de aanleg van padelterreinen (Hfdst. 6).

Tot slot willen we nog meegeven dat na de coronaperiode 2020 en 2021 met bijbehorende lockdowns enerzijds de situatie gestabiliseerd is tot 'normale' bezettingsgraden van de padelterreinen van 65 à 90 % in de avonduren en 10 à 30 % in de dag. In de weekends is het eerder een omgekeerd beeld. Anderzijds is de bevolking terug minder thuis omwille van lockdowns en telewerk en wordt men aldus minder dan voorheen geconfronteerd met de naburige padelactiviteiten. Padel was in volle coronaperiode een van de weinige toegelaten balsporten en werd toen gespeeld van 's morgens vroeg tot 's avonds laat.

1.2. Het padelspel – het padelterrein

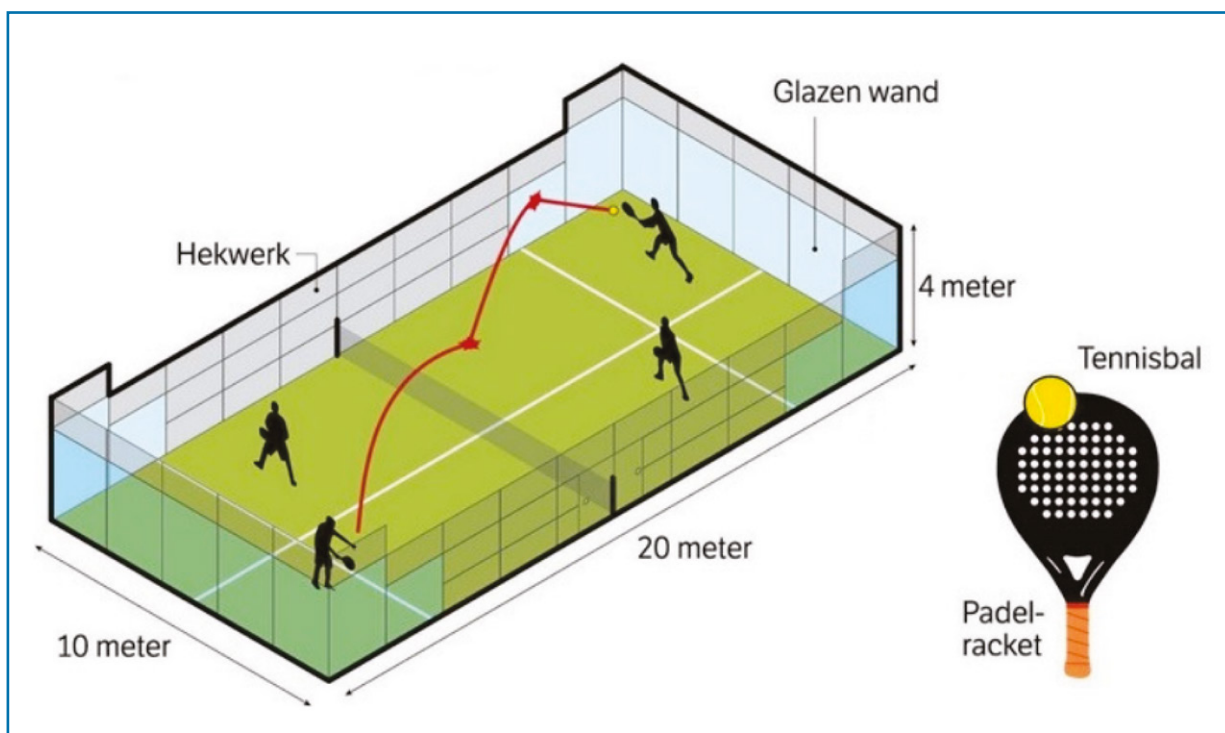
De sport is een mix van tennis en squash en wordt vooral 2 tegen 2 (dubbelspel) gespeeld. Net zoals bij tennis slaan de spelers de bal (een lichtere versie van de tennisbal) met een racket (een geperforeerd 'vol' racket, dit in tegenstelling tot tennis dat met een besnaard racket wordt gespeeld) over het net dat het speelveld in 2 verdeelt, naar de speelhelft van de tegenstrevers. De puntentelling is zoals in tennis. De opslag is weliswaar steeds onderhands. De wanden (zie alinea hierna) maken deel uit van het spel.

Padel wordt op een rechthoekig terrein van 10 bij 20 meter gespeeld. Het speelveld is omgeven door een glazen wand- en kooistructuur van 4 meter hoog. Ter hoogte van de in/uitgangen aan de zijkant is er een extra uitloopzone van 2 meter breed (maakt deel uit van het speelveld!). De kooi bestaat aan beide achterzijden van het terrein uit een volle glazen achterwand van 3 m hoog, met een hekwerk van 1 m erboven. Langs de zijkanten van het terrein wordt de glazen wand van 3 m hoogte over een lengte van 4 m doorgetrokken (recentste constructies). De rest van de kooi bestaat uit hekwerk. Centraal ter hoogte van het net zijn de in/uitgangen voorzien.

Andere aspecten van onder- en bovenbouw: Het speelloppervlak is een met zand ingezaaid kunstgras (internationale standaard), met daaronder een waterdoorlatende fundering (beton of asfalt). De kooiconstructie is vastgemaakt op een ringbalk. De verlichting hangt op 6 meter hoogte aan palen die het verlengde vormen van de kooiconstructie.

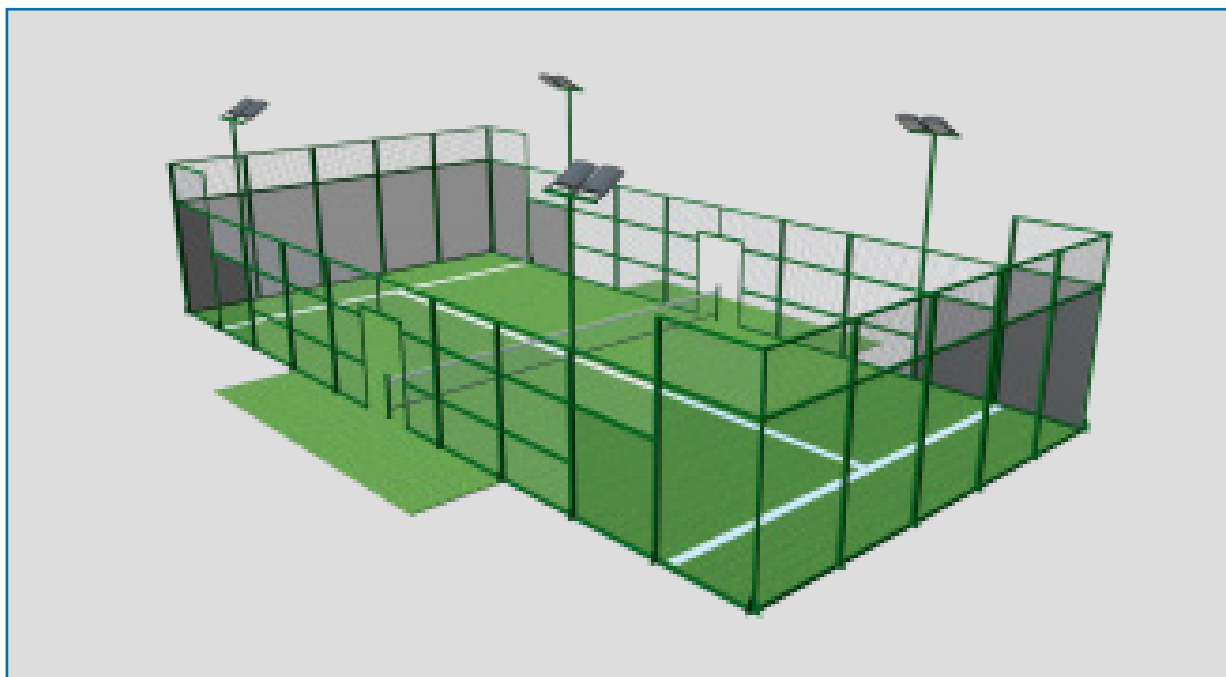
Padelterreinen kunnen worden overkapt (met metalen platen of een tentzeil) of indoor worden geïnstalleerd. Het dak moet een minimale vrije hoogte van 6 meter garanderen, doch o.w.v. het speelcomfort wordt 8 meter aanbevolen. Naast de permanente constructies bestaan er ook mobiele constructies (voor tijdelijk gebruik).

Figuur 1 hieronder is een schematische weergave van het padelterrein, het padelspel, het racket en de bal.

Figuur 1: Schematische weergave van het padelterrein

Via figuur 2 krijgt u een beeld van de verlichtingsinstallatie en de extra uitloopzones aan de lange zijde van het padelterrein.

Figuur 2: Verlichtingsinstallaties en extra uitloopzones aan de lange zijde van het padelterrein

Figuur 3 geeft een reëel beeld van een padelterrein.

Figuur 3: Reëel beeld van een padelterrein

2.1. Beoordelingscriteria m.b.t. goede ruimtelijke ordening

Een padel- en/of tennissite is geen eiland in de woon- en leefomgeving. Elke inplanting is onderhevig aan de regels inzake ruimtelijke ordening. Een omgevingsvergunning is noodzakelijk vooraleer de werken kunnen worden aangevat (behalve bij vrijstelling: zie verder). Een vergunningsaanvraag kan worden geweigerd. Dit is onder meer het geval als het onverenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening.

De overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld met inachtneming van volgende beginselen opgenomen in artikel 4.3.1, §2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna 'VCRO') (zie website Departement Omgeving voor meer informatie):

"§ 2. De overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld met inachtneming van volgende beginselen:

1) het aangevraagde wordt, voor zover noodzakelijk of relevant, beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf, en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen, in het bijzonder met inachtneming van de doelstellingen van artikel 1.1.4.;

2) het vergunningverlenende bestuursorgaan houdt bij de beoordeling van het aangevraagde rekening met de in de omgeving bestaande toestand, doch het kan ook de volgende aspecten in rekening brengen:

a) beleidsmatig gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de aandachtspunten, vermeld in punt 1°;

b) de bijdrage van het aangevraagde aan de verhoging van het ruimtelijk rendement voor zover:

1) de rendementsverhoging gebeurt met respect voor de kwaliteit van de woon- en leefomgeving;

2) de rendementsverhoging in de betrokken omgeving verantwoord is;

3) indien het aangevraagde gelegen is in een gebied dat geordend wordt door een ruimtelijk uitvoeringsplan, een gemeentelijk plan van aanleg of een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden waarvan niet op geldige wijze afgeweken wordt, en in zoverre dat plan of die vergunning voorschriften bevat die de aandachtspunten, vermeld in 1°, behandelen en regelen, worden deze voorschriften geacht de criteria van een goede ruimtelijke ordening weer te geven.[...]."

Waarbij de doelstellingen van artikel 1.1.4 VCRO als volgt luiden:

"De ruimtelijke ordening is gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbij de ruimte beheerd wordt ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang gebracht worden. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Er wordt rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen. Op deze manier wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit."

Enkele voorbeelden van sportinfrastructuur die onverenigbaar zou kunnen zijn met de goede ruimtelijke ordening:

- een sportclub zonder parkeergelegenheid op eigen terrein, die een grote parkeerdruk legt op de omliggende straten;
- een hoge sporthal, die zorgt voor verlies aan licht bij de omwonenden;
- een grootschalig sportstadion in een open ongeschonden landschap;
- ...

2.2. Omgevingsvergunning en padel

Onderhavige tekst van dit hoofdstuk 2.2 is een verkorte weergave van de online brochure 'Omgevingsaspecten bij padel' van het Departement Omgeving: zie <https://www.vlaanderen.be/publicaties/omgevingsaspecten-bij-padel>. Voor alle specificaties en nuances verwijzen wij naar de online brochure zelf. Onderstaande beknopte tekst heeft louter tot doel de leek in deze materie een bevattelijk overzicht aan te bieden. Omgevingsdeskundigen verwijzen we meteen door naar de online brochure zelf.

2.2.1 Is een omgevingsvergunning nodig voor het aanleggen en gebruiken van een padelterrein?

Vergunningsplicht vanuit stedenbouwkundig perspectief:

Voor het aanleggen van een padelterrein is in principe een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vereist: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

Vrijstelling voor outdoor padelterreinen:

In bepaalde gevallen is het aanleggen van een outdoor padelterrein echter vrijgesteld van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, meer bepaald wanneer er sprake is van de herinrichting van bestaande sport- en recreatieterreinen: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

Men kan binnen een bestaand recreatie- en sportterrein dus een padelterrein aanleggen zonder een omgevingsvergunning, zoals bijvoorbeeld het vervangen van een tennis- of voetbalterrein door één of meerdere padelterreinen. Hoewel het om een andere sport gaat, blijft de functie van het terrein, nl. sport- of recreatieterrein, ongewijzigd. Evenmin wordt de constructie van de glazen wanden, koostructuur en verlichtingspalen beschouwd als een gebouw: zie de online brochure voor bijkomende info.

Aan de vrijstelling zijn wel een aantal voorwaarden gekoppeld: zie de online brochure. Indien aan één van deze voorwaarden niet voldaan is, is het aanleggen van het padelterrein niet vrijgesteld en kan het padelterrein niet zonder meer worden aangelegd: zie de online brochure voor enkele voorbeelden en bijkomende duiding.

Deze vrijstelling heeft dus enkel betrekking op de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. Indien uitgaande van andere regelgeving bijvoorbeeld een toelating of vergunning nodig is, dan blijft deze nog steeds nodig. Indien er bijkomende constructies geplaatst worden, bijvoorbeeld om het geluid van het padelterrein af te schermen naar de omwonenden, moet voor deze constructies apart nagegaan worden of een omgevingsvergunning al dan niet noodzakelijk is.

Vrijstelling voor indoor padelterreinen:

Indien men in een bestaande sporthal, bijvoorbeeld een tennishal, een padelterrein wil aanleggen, dan is dit vrijgesteld van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, voor zover er geen stabiliteitswerken uitgevoerd moeten worden: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

Aan deze vrijstelling zijn wel een aantal voorwaarden gekoppeld: zie de online brochure. Indien aan één van deze voorwaarden niet voldaan is, is het aanleggen van het padelterrein niet vrijgesteld van de vergunningsplicht. In bepaalde gevallen kan een melding van stedenbouwkundige handelingen wel volstaan.

Bij het veranderen van de invulling van een bestaande sport- of recreatiehal van één sport naar een andere sport blijft evenwel de functie van het gebouw behouden.

Meldingsplicht voor indoor padelterreinen:

Indien men in een bestaande sporthal, bijvoorbeeld een tennishal, een padelterrein wil aanleggen waarbij stabiliteitswerken uitgevoerd moeten worden, is in bepaalde gevallen geen omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen nodig en volstaat een verplichte melding: zie de online brochure voor de wettelijke bepalingen.

Bij het veranderen van de invulling van een bestaande sport- of recreatiehal van één sport naar een andere sport blijft evenwel de functie van het gebouw behouden.

De aanleg van de padelterreinen mag daarnaast niet strijdig zijn met eventuele stedenbouwkundige voorschriften: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

Vergunningsplicht vanuit milieuhygiëne perspectief:

Een padelterrein op zich is niet ingedeeld als hinderlijke inrichting of activiteit volgens de indelingslijst van bijlage I bij titel II van het Besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, hierna "VLAREM" genoemd. Er is dus geen omgevingsvergunning of melding voor de exploitatie van een als hinderlijk ingedeelde inrichting en/of activiteit nodig en er worden uitgaande van titel II van het VLAREM dan ook geen beperkingen gesteld op de exploitatie van de padelterreinen aan sich, met uitzondering van de voorwaarden ter beheersing van hinder door licht: zie online brochure voor de wettelijke bepalingen.

Indien een padelterrein deel uitmaakt van een samenhangend geheel dat één of meerdere als hinderlijk ingedeelde inrichtingen bevat (indelingslijst in bijlage 1 bij titel II van het VLAREM) is voor de exploitatie van het geheel wel een omgevingsvergunning of melding nodig. Bijvoorbeeld indien het padelterrein gelegen is in een sporthal met tribunes (dit is dan een zaal voor sportmanifestaties) of de verwarming/koeling van deze hal ingedeeld is.

2.2.2 Waar kan een padelterrein aangelegd worden?

Een padelterrein kan enkel worden aangelegd indien deze sport- en recreatiefunctie verenigbaar is met de bestemmingsvoorschriften. Recreatiegebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en woongebieden zijn de 3 meest voorkomende bestemmingscategorieën voor de realisatie van sportinfrastructuur. Daarnaast mag het aanleggen van een padelterrein ook niet strijdig zijn met eventuele andere stedenbouwkundige voorschriften. Indien in een RUP bijvoorbeeld wordt vermeld dat een terrein specifiek voor voetbal wordt voorzien, is dit niet verenigbaar met het aanleggen van een padelterrein. Indien een RUP binnen een recreatiegebied aanduidt waar de individuele sportterreinen mogen aangelegd worden kan het padelterrein niet buiten deze aanduiding aangelegd worden, ook al gaat het daarbuiten ook om recreatiegebied.

De strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) zet de krijtlijnen uit voor een bouwshift, waarbij men voorzieningen zoals sportinfrastructuur zoveel mogelijk wil clusteren bij de woonkernen, om zoveel mogelijk ruimte buiten de woonkernen open te houden en de noodzaak tot grote verplaatsingen te reduceren, maar ook steeds met oog voor een leefomgeving waar het voor iedereen goed is om te wonen.

Afwijkingen voor stedenbouwkundige voorschriften:

Het is niet evident om voor het aanleggen van een padelterrein een volledige RUP-procedure te doorlopen. In een beperkt aantal gevallen zijn er echter wel mogelijkheden om af te wijken van de stedenbouwkundige voorschriften.

Op niveau van de vergunning:

In een vergunning kunnen, na openbaar onderzoek, beperkte afwijkingen worden toegestaan op stedenbouwkundige voorschriften: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

Daarnaast mag er ook afgeweken worden van stedenbouwkundige voorschriften in vergunningen voor handelingen van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

In bepaalde gevallen kan ook afgeweken worden van stedenbouwkundige voorschriften uit BPA's die ouder zijn dan 15 jaar: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

Op planningsniveau:

Op planningsniveau kan in bepaalde gevallen verouderde stedenbouwkundige voorschriften in APA's, BPA's en gemeentelijke RUP's gewijzigd worden conform een vereenvoudigde procedure: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

Zonevreemde functiewijziging voor indoor padelterreinen:

Het is in uitzonderlijke gevallen mogelijk om in strijd met de bestemmingsvoorschriften een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te verlenen voor het aanleggen van één of meerdere padelterreinen in een bestaand gebouw dat geen sport- of recreatiefunctie heeft: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

2.2.3 Welke instrumenten zijn er om GELUIDSHINDER veroorzaakt door padel te beperken?

Vlaams niveau:

Een padelterrein op zich is niet ingedeeld als hinderlijke inrichting of activiteit volgens titel II van het VLAREM. De milieuvoorwaarden met betrekking tot het beheersen van geluidshinder die in titel II van het VLAREM werden opgenomen zijn dus ook niet van toepassing op padelterreinen.

De uitzondering hierop zijn padelterreinen die deel uitmaken van een samenhangend geheel dat één of meerdere als hinderlijk ingedeelde inrichtingen bevat (indelingslijst in bijlage 1 bij titel II van het VLAREM). Bijvoorbeeld indien het padelterrein gelegen is in een sporthal met tribunes (dit is dan een zaal voor sportmanifestaties) of de verwarming/koeling van deze hal ingedeeld is. In dit geval zijn de geluidsvoorwaarden in hoofdstuk 4.5 van titel II van het VLAREM van toepassing op het geheel.

Men kan echter stellen dat indien het padelterrein gelegen is in een gebouw er in principe veel minder geluidshinder te verwachten zal zijn vanwege het gebruik van het padelterrein op zich. In dit geval moet men wel ook aandacht hebben voor het geluid dat geproduceerd wordt door de verwarmings- of koelingsinstallaties van de hal.

Er zijn daarnaast geen andere geluidsvoorwaarden specifiek van toepassing voor padel op het niveau van het Vlaamse Gewest.

Gemeentelijk niveau:

Steden en gemeenten kunnen gebruik maken van een aantal instrumenten waarmee ze een eigen beleid kunnen voeren rond padel om onder meer de hinder naar de omgeving toe te beperken. Een lokaal beleid kan rekening houden met de specifieke lokale situatie met een aanpak op maat van de gemeente.

Als er een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen nodig is voor de aanleg van padelterreinen, bijvoorbeeld wanneer er een nieuwe sportinfrastructuur aangelegd wordt, moet bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag rekening gehouden worden met hinderaspecten die deel uitmaken van de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening. Er kunnen ook voorwaarden verbonden worden aan het aanleggen van het terrein die de geluidshinder beperken om de vergunning aanvaardbaar te maken. Deze moeten redelijk zijn in verhouding tot het vergunde project. Zie de online brochure voor de wettelijke bepalingen.

Als er geen omgevingsvergunning nodig is, bijvoorbeeld wanneer een bestaand sportterrein heringericht wordt naar padelterreinen, zijn er ook een aantal mogelijkheden om geluidshinder aan te pakken: zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen.

Geluidsnormen voor padel op lokaal niveau:

Zoals hoger aangegeven zijn er uitgaande van het Vlaamse Gewest geen geluidsnormen van toepassing specifiek voor padelterreinen, maar zijn er wel mogelijkheden om hiervoor op niveau van de gemeente geluidsnormen vast te leggen. Dit kan in een politiereglement of een stedenbouwkundige verordening. In de online brochure worden een aantal aandachtspunten besproken die belangrijk zijn bij het opstellen van lokale geluidsnormen. De betreffende tekst is niet gebaseerd op geldende wetgeving, maar wordt louter aangereikt ter ondersteuning.

2.2.4 Welke instrumenten zijn er om LICHTHINDER veroorzaakt door padel te beperken?

Vlaams niveau:

In titel II van het VLAREM zijn een aantal voorwaarden met betrekking tot het beheersen van lichthinder opgenomen, zowel voor inrichtingen die ingedeeld zijn als hinderlijke inrichtingen volgens bijlage 1 bij titel II van het VLAREM als degene die niet ingedeeld zijn.

Zie de online brochure of hoofdstuk 5 van deze Code van Goede Praktijk voor alle betreffende wettelijke bepalingen.

Gemeentelijk niveau:

Steden en gemeenten kunnen aanvullend gebruik maken van een aantal instrumenten waarmee ze een eigen beleid kunnen voeren rond padel om onder meer de hinder naar de omgeving toe te beperken. Een lokaal beleid kan rekening houden met de specifieke lokale situatie met een aanpak op maat van de gemeente.

Zie voorgaand hoofdstuk 2.2.3 'Welke instrumenten zijn er om geluidshinder veroorzaakt door padel te beperken?'

2.2.5 Is de medewerking van een architect vereist?

Voor het aanleggen van een padelterrein in openlucht is geen medewerking van een architect vereist. De voorwaarde hierbij is dat er geen gebouwen opgetrokken worden. De constructie van de glazen wanden en de kooistructuur moeten echter niet beschouwd worden als een gebouw. Indien er ook een overkapping wordt voorzien, is er wel sprake van een gebouw.

Zie de online brochure voor de betreffende wettelijke bepalingen en bijkomende info.

Zoals aangegeven in de situering van deze Code van Goede Praktijk is naast de groei van de padelsport ook het aantal klachten over de geluidshinder van padel toegenomen. Het lijkt logisch dat 1) het padelspel luider is dan het tennisspel (door het hardere racket, de hogere frequentie aan baltoetsen en de aanwezigheid van een glaswand en hekwerk waartegen de bal botst) en 2) de geluidsimpact van padelterreinen hoger is voor bewoners van woningen kortbij padelterreinen dan voor bewoners van woningen die verderaf gelegen zijn.

Hinder heeft te maken met de individuele perceptie en de manier waarop het omgevingsgeluid persoonlijk wordt begrepen en ervaren. Bij Tennis en Padel Vlaanderen zijn nogal wat padellocaties gekend die op minder dan 60 m van woningen gelegen zijn, waarbij er geen geluidsklachten zijn. Anderzijds zijn er locaties gekend waarbij burens die op meer dan 200 m wonen een gerechtelijke procedure opstarten wegens overmatige geluidsoverlast. Voor Tennis en Padel Vlaanderen alvast een confuus gegeven, waardoor de inschatting van de problematiek en de omgang ermee bijgevolg niet evident was. Om deze reden besloot Tennis en Padel Vlaanderen over te gaan tot een geluidsstudie, teneinde enerzijds de geluidsimpact van padel onderbouwd te kunnen inschatten en objectiveren, en anderzijds voor exploitanten en lokale besturen een generiek werkinstrument voor de specifieke lokale context te kunnen aanreiken. Bovendien zijn er heden meer en meer vergunningsprocedures waarbij een geluidsstudie opgelegd wordt. Gezien er in die gevallen nog geen padelaccommodatie, laat staan padelactiviteit is, was een objectivering van de geluidsproblematiek meer dan welkom.

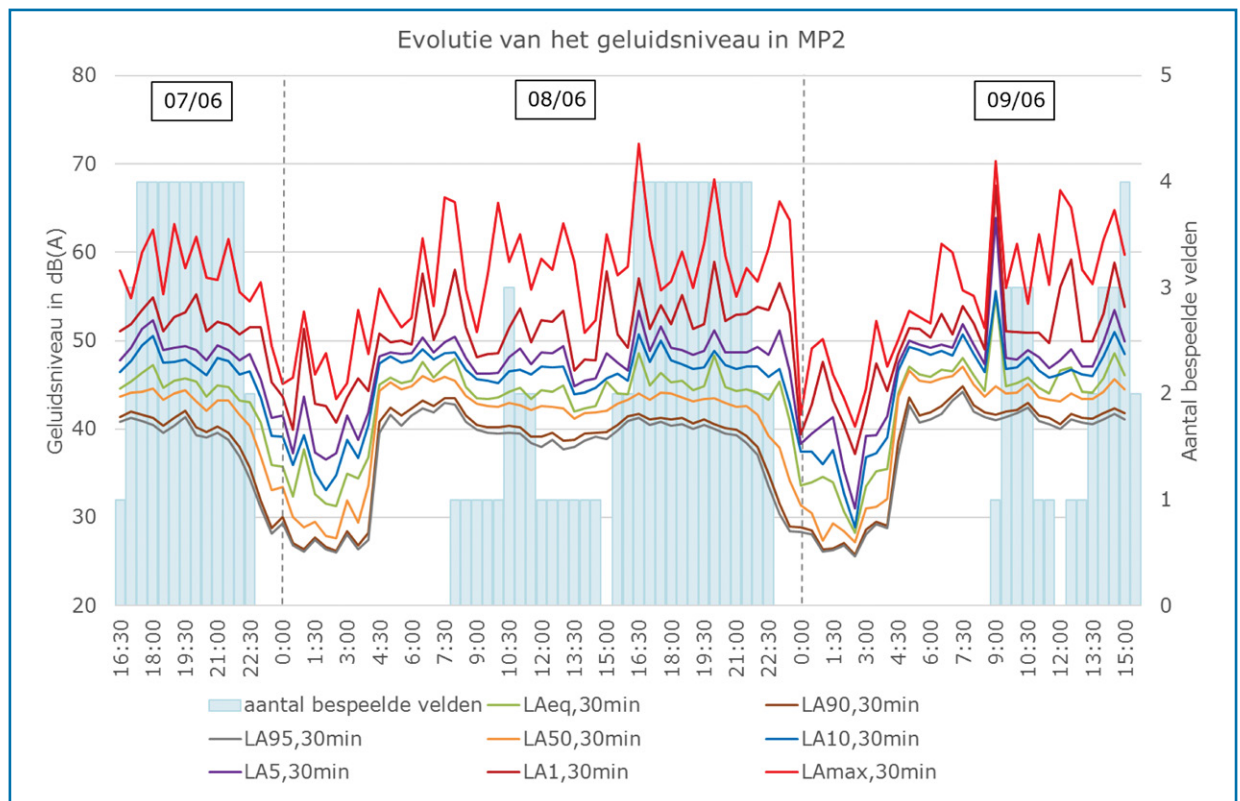
3.1. Geluidsstudie Bureau De Fonseca

Voorjaar 2021 heeft Tennis en Padel Vlaanderen Bureau De Fonseca, dat reeds diverse referenties kon voorleggen op vlak van geluidsstudies m.b.t. padel, aangezocht om de geluidsproblematiek rond padelterreinen te objectiveren met behulp van metingen. In overleg werden twee zo 'geluidsneutraal' mogelijke meetlocaties in Vlaanderen uitgekozen. 'Geluidsneutraal' stond voor een open, rustige ligging, teneinde met zo weinig mogelijk verstorende factoren (omgevingselementen en -geluiden zoals een bomenrij, gebouw, dieren, straat, ...) geconfronteerd te worden. Belangrijk i.f.v. de bemande metingen was ook de vrije zichtlijn.

Alle details m.b.t. de studie zijn terug te vinden in Bijlage 1, zijnde de nota 'Geluidsstudie padel' vanwege Bureau De Fonseca. Daarin o.m. meer details m.b.t. de meetlocaties (Maldegem en Wetteren), de uitgevoerde metingen (bemande 3u-metingen en de onbemande 48u-metingen) en de ligging van de meetpunten (on court en op 20, 40 en 60 m), zowel aan de lange, als de korte zijde van het padelterrein (Hoofdstuk 3 van de geluidsstudie). Ook de brongegevens en akoestische parameters worden beschreven (Hoofdstuk 4.1 van de geluidsstudie). In Hoofdstuk 4.2, 4.3, 5.1, 5.2 en 5.3 van de geluidsstudie worden de concreet gemeten waarden weergegeven. Zo werd o.m. naar de impact op het hek, de impact op de achterwand, met en zonder stemgeluid, spelen op 1 en 2 velden, alsook naar het geluid van tennis gespeeld.

Ter illustratie hieronder de evolutie van het geluidsniveau in decibel (dB(A)) op 40 m achter de glaswand aan de korte zijde van het padelterrein (MP2: meetpunt 2) bij de onbemande metingen op de meetlocatie te Wetteren (grafiek 1).

Grafiek 1: Evolutie van het geluidsniveau in MP2

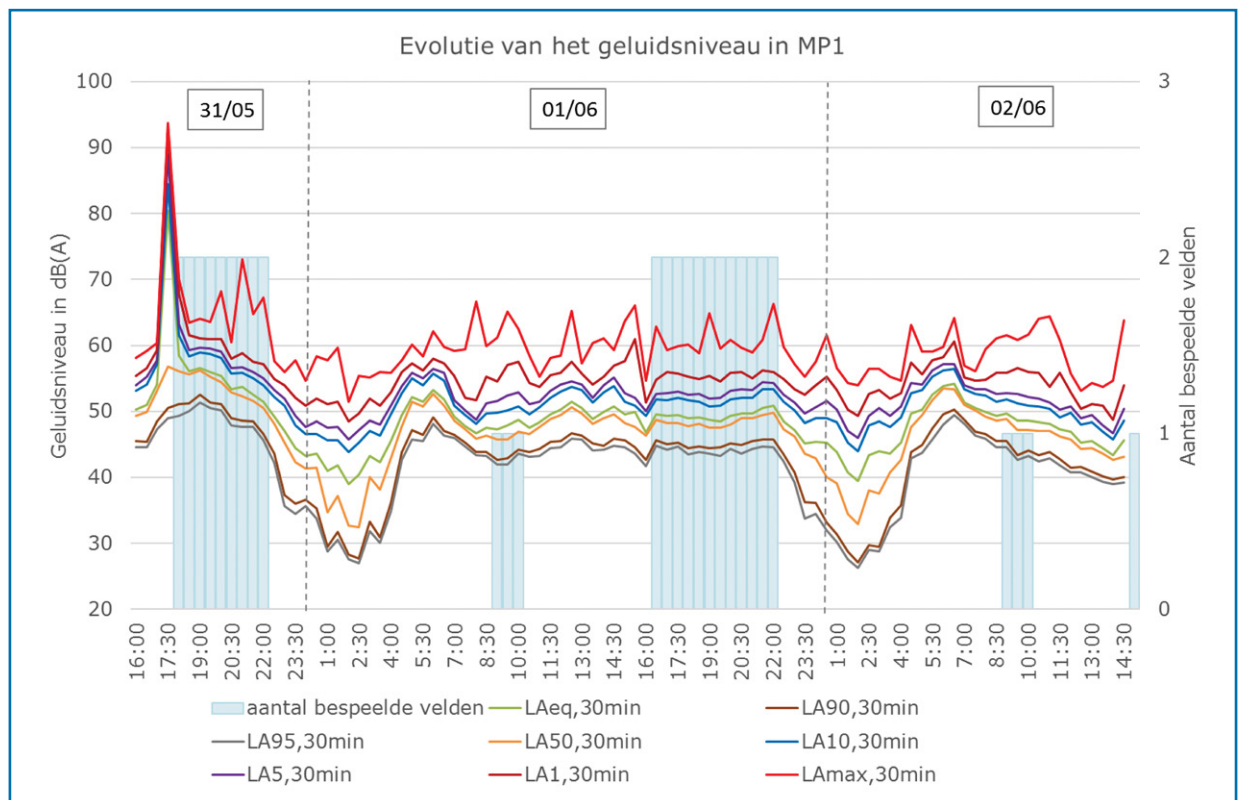

De blauwgrijze opstaande blokken geven het aantal bespeelde terreinen weer (van 0 tot 4). De bovenste rode curve geeft de piekgeluiden weer (LAmax,30min); de groene curve de energetisch gemiddelde waarden (LAeq,30min).

Merk op dat beide curves al merkkelijk stijgen vanaf 4u 's morgens, wanneer dus de woonomgeving begint te leven (o.a. door verkeerslawaaï, activiteit van vogels e.a. dieren, ...). De groene curve, zijnde de curve van de energetisch gemiddelde waarden, stijgt in 'dagmodus' tot +/- 45 dB(A) en stijgt op dit meetpunt niet echt verder door, ook al wordt er vanaf 8u00 's morgens gespeeld op 1 en later op 2 tot 4 padelterreinen. De rode piekwaarden zijn wel verhoogd tijdens het padelspel, opmerkelijk vooral bij het begin en het einde van een extra speelblok (vermoedelijk door het aan- en afrijden van auto's naar de parking vlak naast de padelterreinen). Vanaf 23u00 - de laatste padelblok was toen 30' beëindigd en de lichten 15' automatisch uitgeschakeld - zakt het verhoogde geluidsniveau volledig weg.

Hetzelfde beeld zien we op de meetlocatie te Maldegem (grafiek 2). De groene curve van de energetisch gemiddelde waarden (LAeq,30min) gemeten op 20 m achter de glaswand op de korte zijde van het padelterrein (MP1: meetpunt 1) stijgt hier vanaf 4-5 uur 's morgens tot een niveau van +/- 50 dB(A). Om 9u00 wordt er gedurende 2u padel gespeeld en dan terug vanaf 16u00. De groene curve wordt door beide blokken van padelactiviteit op dit meetpunt niet verhoogd. Er zijn ook piekgeluiden merkbaar, tijdens padel, maar ook wanneer er geen padel wordt gespeeld (door een blaffende hond of kraaiende haan, een grasmaaier, zaagmachine, ...). Het gros van de pieken zijn even hoog (65 dB(A)), zowel tijdens padel als zonder padel. De meetlocatie te Maldegem gaf dus de meeste omgevingsruis (hoogstwaarschijnlijk door de snelweg gelegen op 430 m afstand).

Grafiek 2: Evolutie van het geluidsniveau in MP1

Op beide meetlocaties waren de meteorologische omstandigheden 'ideaal': er was weinig wind en het regende niet. De resultaten uit hogervermelde bronmetingen liggen volgens Bureau De Fonseca in dezelfde lijn als volgde uit hun andere geluidsstudies m.b.t. padel.

3.2. Van specifieke brongeluiden naar generieke geluidsgrafieken

Bureau De Fonseca heeft uit de metingen te Maldegem en Wetteren de specifieke brongeluiden van het padelspel zelf gedestilleerd en daaruit de impact ervan op de omgeving berekend: zie Hoofdstuk 6 van de nota 'Geluidsstudie padel' in bijlage 1. Bijgevolg zijn de berekeningsresultaten generiek bruikbaar. Meer details m.b.t. het berekeningsmodel en de betreffende parameters vindt u terug in deze nota in bijlage.

3.2.1 Brongeluiden

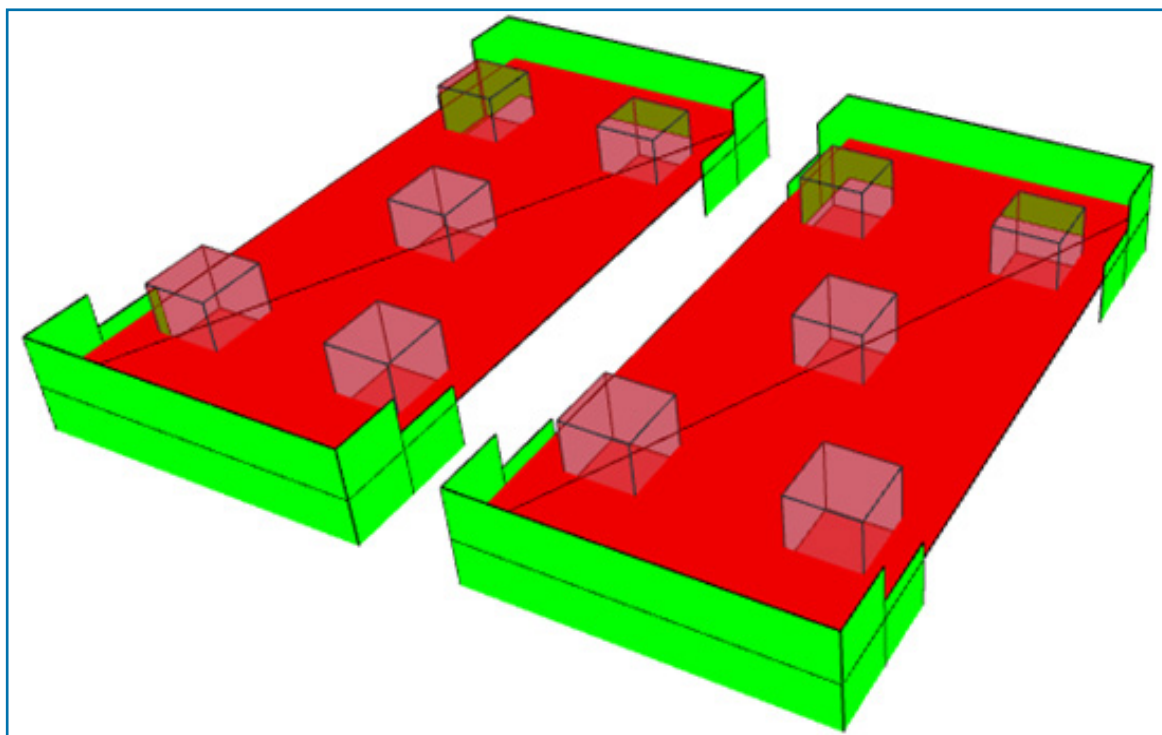
De brongeluiden, de geluiden binnen het padelterrein zelf dus, die volgen uit de metingen zijn opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: Geluidsbronvermogens gedestilleerd uit de metingen van Bureau De Fonseca

Geluidsbron	LWA [dB(A)]	Type geluid
Continu geluid padelspel	89 dB(A)	continu
Impactgeluid racket/bal en bal/wand	102 dB(A)	impulsachtig

De impact van het racket op de bal en de bal op de wand genereren de hoogste brongeluiden, zijnde LWA = 102 dB(A) per puls binnen de contouren van het terrein. Deze impactgeluiden zijn de gemeten maximumwaarden gedurende 1 seconde en worden voorgesteld door de 10 transparante kubussen op onderstaande schets van 2 padelterreinen.

Het continu geluid is de energetisch gemiddelde waarde die alle spelgeluiden samen (racket-bal, bal-hekwerk, bal-glaswand, stappen, praten, ...) genereren binnen de wanden van het terrein over een langere termijn (1u). In onderstaande schets (figuur 4) is het continu geluid weergegeven door de grote rode vlakken. De wanden van de padelterreinen worden zichtbaar gemaakt via de groene vlakken. Het continu geluid binnen het padelterrein is goed voor een brongeluid van $LWA = 89 \text{ dB(A)}$ per terrein, verdeeld over de oppervlakte van het speelveld.

Figuur 4: Schematisch beeld van impulsachtige brongeluiden en continue spelgeluid

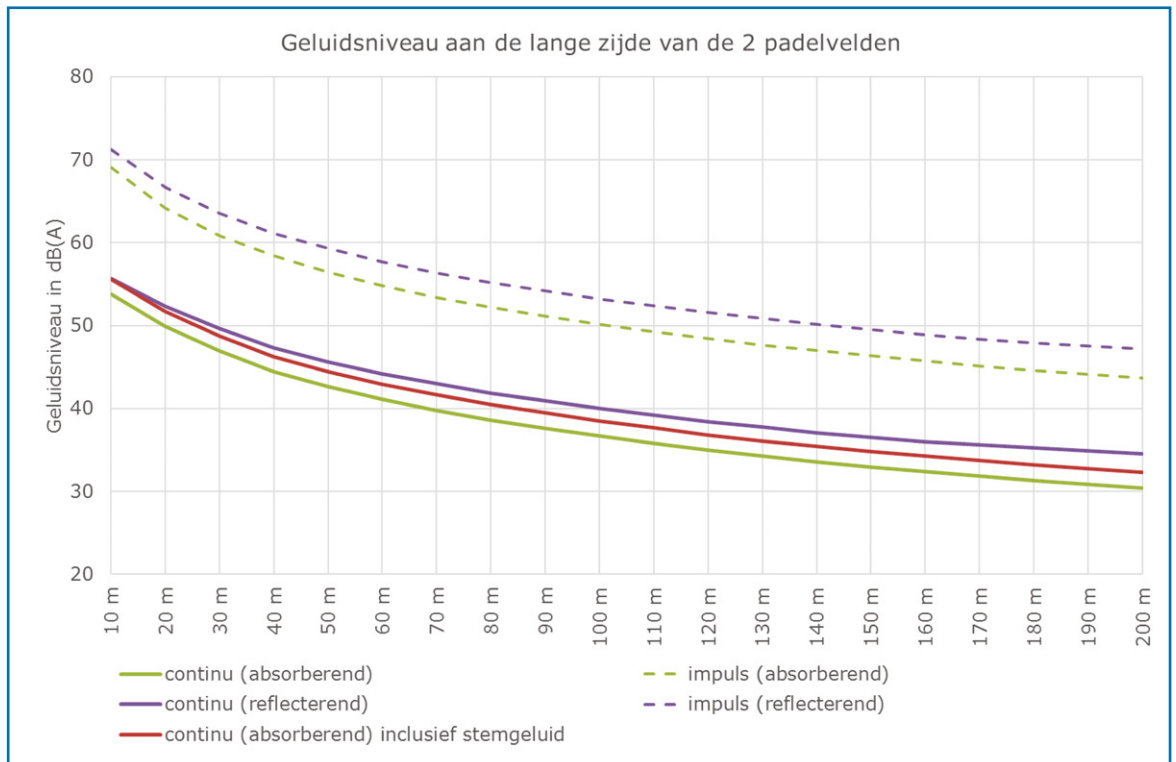
De impact van de bal op het racket blijkt het meest dominant, dan de impact van de bal op het hekwerk en ten derde de impact van de bal op de glaswand. Padel blijkt uit de metingen ook luider dan tennis. De vergelijkbare gemeten maximale impulswaarden bij padel bedroegen 51 à 67 dB(A) en bij tennis 54 à 58 dB(A): een verschil dus van -3 tot +9 dB(A). Het gemiddelde verschil tussen tennis en padel werd niet berekend. Aangezien padel gekenmerkt wordt door een hogere frequentie van baltoetsen dan tennis en er op eenzelfde oppervlakte meer padelterreinen dan tennisterreinen ingeplant kunnen worden, is het een logisch gevolg dat het continu geluidsniveau van padel hoger is dan dat van tennis.

De geluidstudie toonde tevens aan dat de verspreiding van het geluid zeer verschillend is voor de lange zijde van het padelterrein (de deels open zijkant met de toegang tot het terrein) in vergelijking met de korte zijde van het terrein (de 3 m hoog gesloten glaswand achteraan het terrein). Daarom werd in het vervolg van de geluidsstudie steeds een onderscheid gemaakt tussen de geluidsniveaus voor de lange zijde en de korte zijde van de padelterreinen.

3.2.2 Geluidsimpact op omgeving – aan de lange en de korte zijde

De geluidsniveaus van het padelspel in de ruimere omgeving langs de lange zijde van het terrein zijn weergegeven in onderstaande grafiek 3:

Grafiek 3: Geluidsniveau aan de lange zijde van 2 padelterreinen

De volle groene curve geeft het continu geluid ($L_{Aeq,1u}$) weer op 4 m hoogte bij een absorberende ondergrond (akker, veld, groenzone, ...) zonder obstakels. Op 20 m van de rand van het padelterrein is het geluidsniveau van het padelspel bijvoorbeeld weggezakt tot 50 dB(A), op 65 m tot 40 dB(A) en op 200 m blijft er nog 30 dB(A) over. Een reflecterende ondergrond (parking, straat e.d.m.) zorgt voor hogere geluidsniveaus rond het padelterrein (+2 à 5 dB(A) – zie volle paarse curve), maar komt in praktijk slechts beperkt voor.

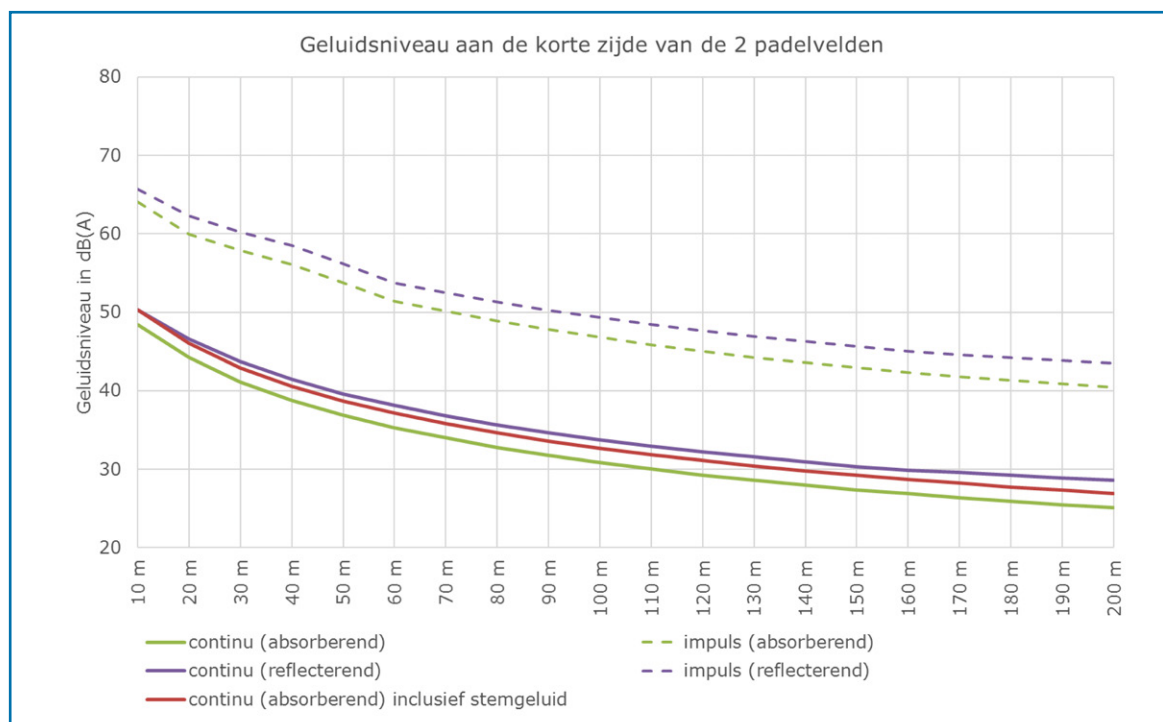
Wanneer de metingen bij absorberende ondergrond ook het stemgeluid mee opnemen ligt de curve zo'n 2 dB(A) hoger (rode curve). In de gangbare interpretatie van titel II van het VLAREM wordt stemgeluid echter niet mee in rekening gebracht bij de bepaling van het specifieke geluid dat aan de normen wordt getoetst. Het wordt wel meegenomen in de algemene beoordeling van de hinder.

Het geluidsniveau van de kortstondige impact- of impuls geluiden ($L_{A,1s,max}$) liggen ca. 13 dB(A) hoger (gestreepte curves) dan dit van het continu geluid ($L_{Aeq,1u}$). De grens- en richtwaarden voor impuls geluid liggen zowel bij titel II van het VLAREM als de World Health Organization (zie Hfdst. 4.1.2: WHO Guideline values for community noise in specific environments, Table 4.1) 15 dB(A) hoger dan voor continu geluid, waardoor het continu geluid in dit geval maatgevend is en het aangewezen is om dit te hanteren in de bepaling van de geluidsimpact. Aangezien voor het continu geluid een energetisch gemiddelde waarde gehanteerd wordt ($L_{Aeq,1u}$), zal hierin ook de frequentie van baltoetsen vervat worden. Een hoger aantal baltoetsen binnen eenzelfde tijdsbestek zal immers leiden tot een hogere waarde van het continu geluid. Een maximale waarde voor het impact- of impuls geluid ($L_{A,1s,max}$) geeft aan wat het geluidsniveau van de luidste impact is, maar niet hoe vaak deze bereikt wordt. We stellen tevens vast dat de meeste

studiebureaus eveneens het continu geluid bij de beoordeling van de geluidsimpact van padel hanteren.

Langs de korte zijde van het terrein (volle glaswand achteraan het terrein) zijn de berekende geluidsniveaus van het padelspel in de ruimere omgeving zoals reeds aangegeven duidelijk lager dan langs de lange zijde: zie grafiek 4.

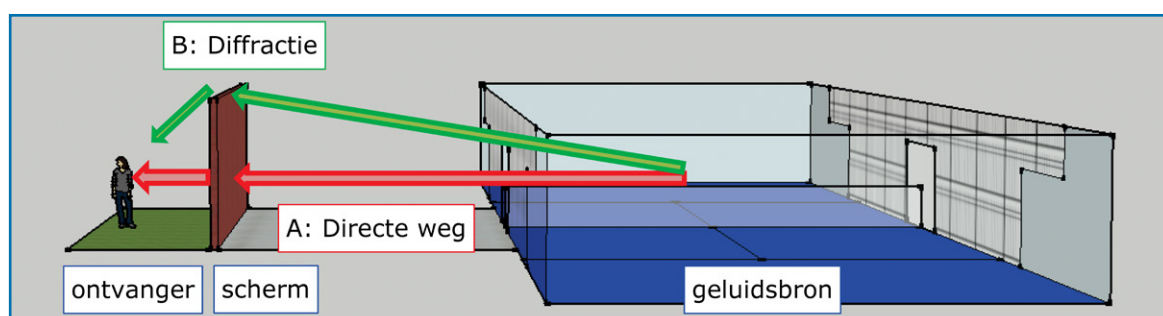
Grafiek 4: Geluidsniveau aan de korte zijde van 2 padelterreinen

Het geluidsniveau weergegeven door de volle groene curve (continu geluid - absorberende ondergrond – op 4 m hoogte) ligt op 20 m van de rand van het padelterrein 'slechts' op 45 dB(A), zijnde zo'n 6 à 7 dB(A) lager in vergelijking met het geluidsniveau op eenzelfde afstand t.o.v. de lange zijde; op 35 m op 40 dB(A) en op 65 m op 35 dB(A). Bij het impulsgeluid is er ongeveer dezelfde verlaging in vergelijking met het geluidsniveau op eenzelfde afstand t.o.v. de lange zijde.

3.2.3 Impact van een geluidsscherm tussen padelterreinen en woningen

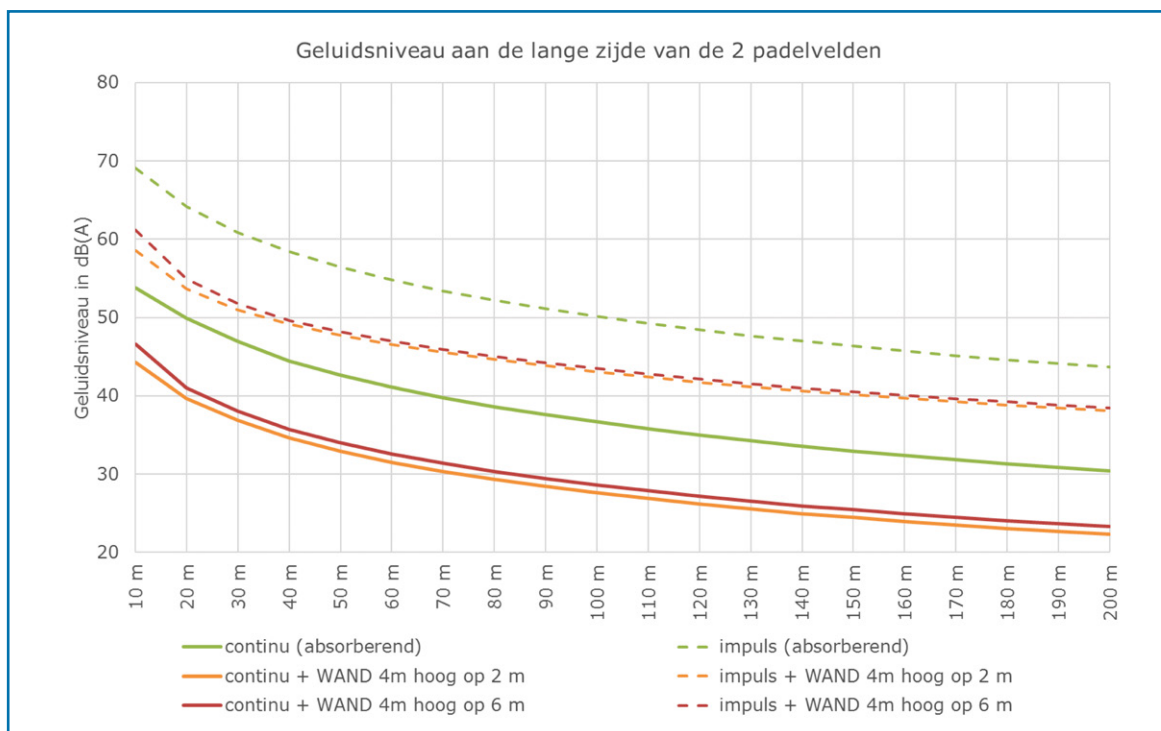
Om eventueel geluidsoverlast te beperken is het belangrijk te weten wat bijvoorbeeld de impact is van een geluidsscherm (akoestische wand). Een goed geluidsscherm blokkeert het geluid rechtstreeks afkomstig van de geluidsbron: zie rode pijl in onderstaande figuur 5. Het geluid moet, vereenvoudigd uitgelegd, een langere weg afleggen (zie groene pijl) en heeft daardoor een reducerend effect op het geluidsniveau dat toekomt bij de ontvanger.

Figuur 5: De impact van een geluidsscherm op de weg van het geluid

In de hiernavolgende grafiek 5 wordt de geluidsreductie van twee schermconfiguraties weergegeven en dit op een hoogte van 4 m, wat voor veel woningen overeenstemt met het slaapkamerniveau. U vindt er de curve terug van een scherm van 4 m hoog, geplaatst op 2 m van het terrein en één geplaatst op 6 m van het terrein en dit over de volledige lange zijde van het terrein (20 m). Bij hoogbouw zullen de waarden bij de hogere verdiepingen hoger liggen dan hier weergegeven, gezien het geluidsscherm niet meer in de zichtlijn zal liggen en het geluid minder of niet meer zal afschermen. Op grondniveau zal het effect groter zijn op eenzelfde afstand.

Grafiek 5: Geluidsniveau aan de lange zijde van de 2 padelterreinen

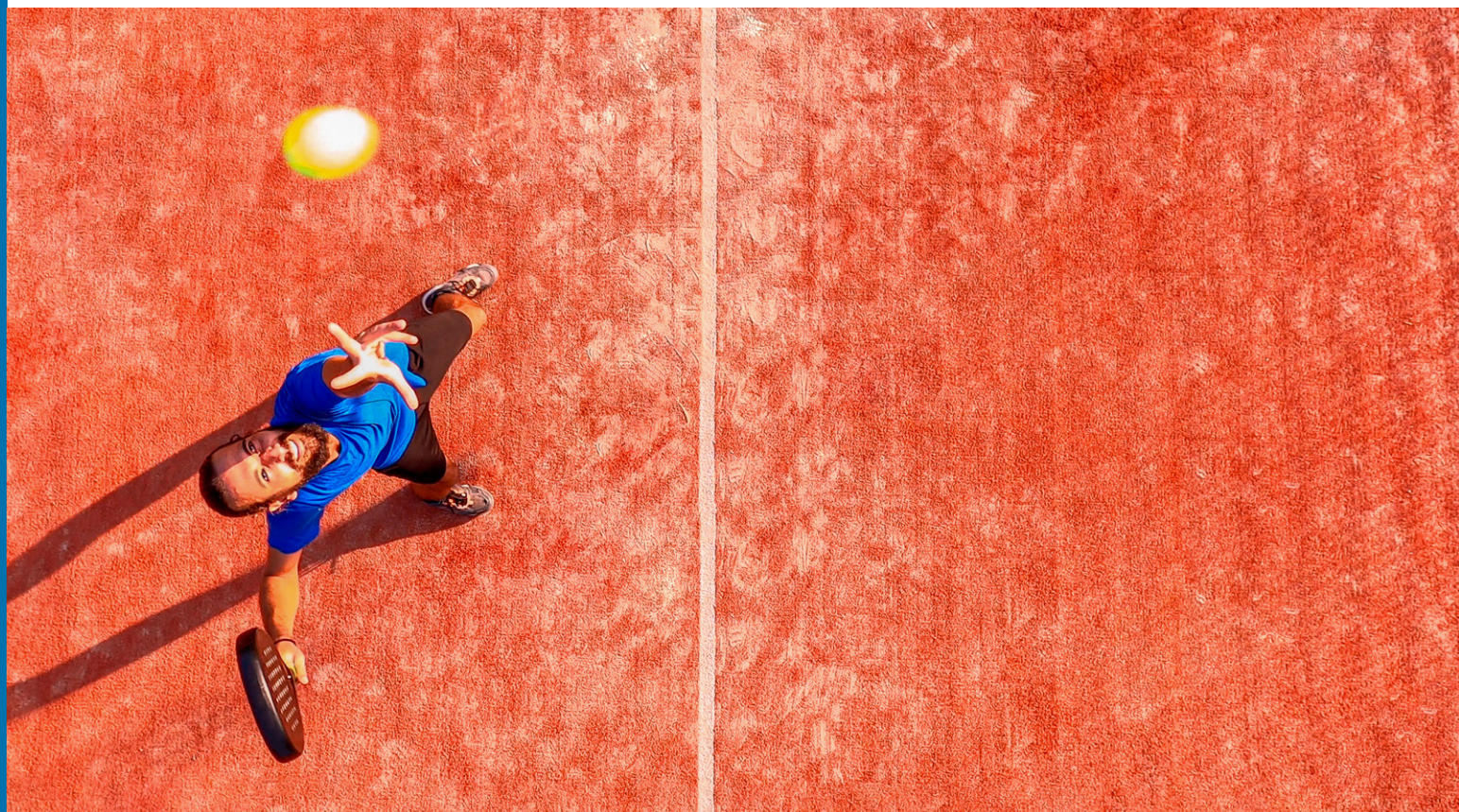
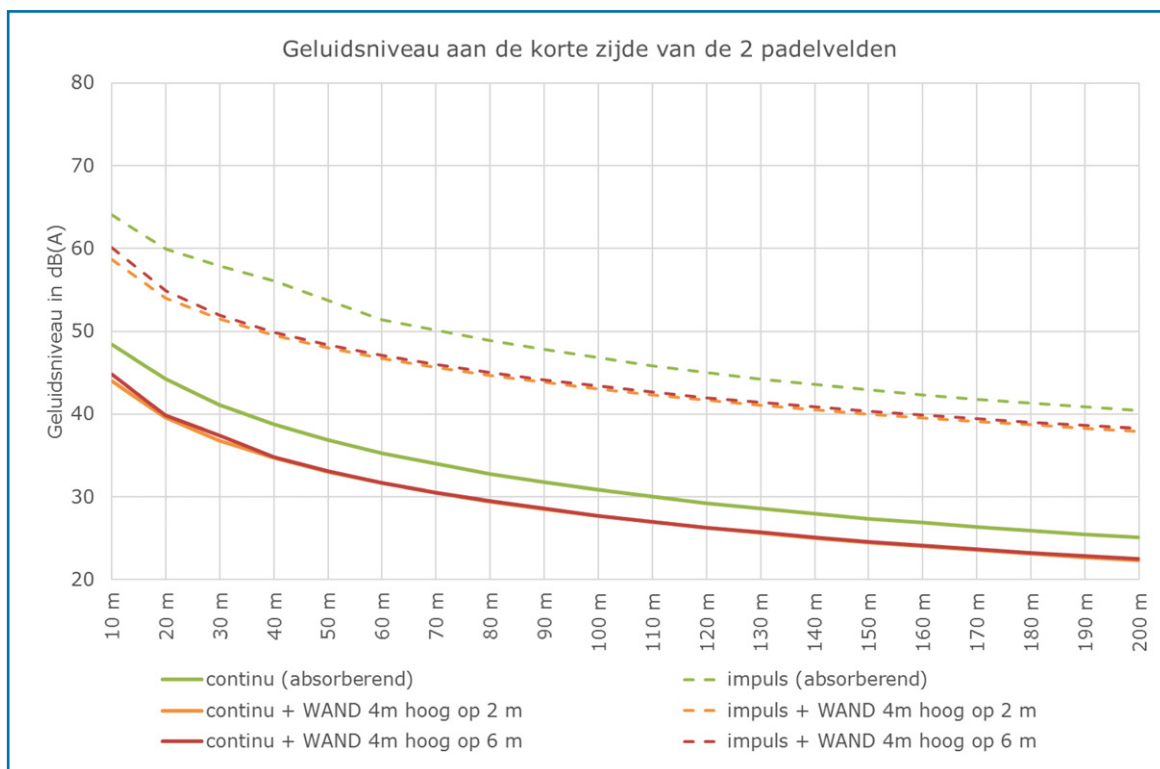

De volle oranje en paarse curves (continu geluid met scherm op 2 en scherm op 6 m, LAeq,1u) liggen merkkelijk lager t.o.v. de volle groene curve (continu geluid zonder scherm, LAeq,1u). Het effect van een scherm op 2 m (in vergelijking tot 6 m) van de rand van het padelterrein is het grootst: -8 à 10 dB(A) t.o.v. de situatie zonder scherm. Het continu geluid daalt tot +/- 40 dB(A) op 20 m van het terrein en tot +/- 35 dB(A) op 45 m. Het effect verkleint naarmate de afstand tot het padelterrein vergroot. Ook de impuls geluiden worden door het geluidsscherm verlaagd.

Een geluidsscherm aan de korte zijde van het terrein heeft veel minder effect: zie onderstaande grafiek 6. De reductie in het niveau van het continu geluid in LAeq,1u (volle oranje en paarse curves) is beperkt tot 3 à 4 dB(A) t.o.v. de situatie zonder het geluidsscherm (volle groene curve). Op 20 m bijvoorbeeld is het geluidsniveau 40 dB(A) i.p.v. 44 dB(A). De impact verkleint verder naarmate de afstand groter wordt. De afstand tot het terrein (6 of 2 m) speelt amper een rol.

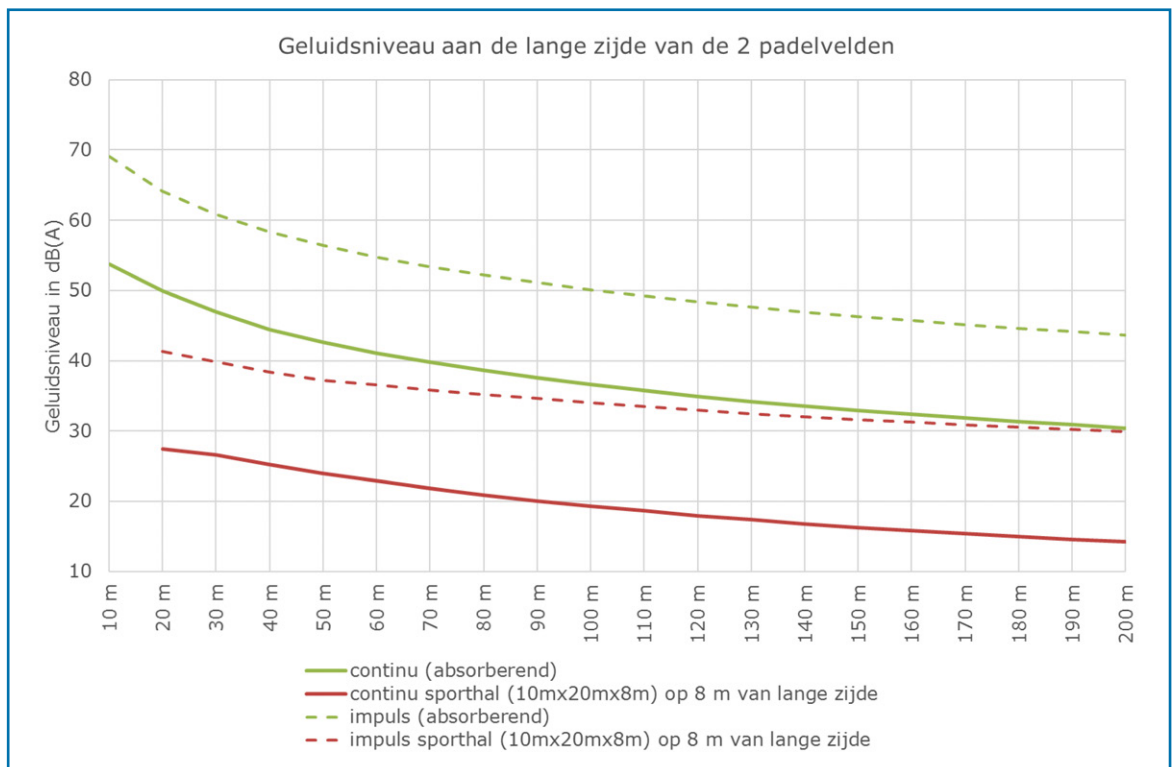
Grafiek 6: Geluidsniveau aan de korte zijde van de 2 padelterreinen

3.2.4 Impact van een gebouw tussen padelterrein en woningen

De impact van een nabijgelegen gebouw (in dit voorbeeld een sporthal van 10x20x8 m op 8 m van de lange zijde van padelterreinen) is nog groter dan een geluidsscherm: zie grafiek 7.

Grafiek 7: Geluidsniveau aan de lange zijde van de 2 padelterreinen

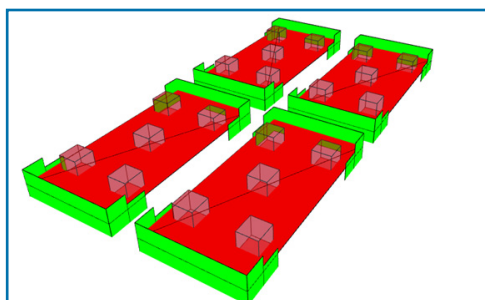

Met een nabijgelegen gebouw zoals in deze simulatie ligt het niveau van het continu geluid in $LA_{eq,1u}$ (rode volle curve) op 20 m van de rand van de padelterreinen reeds onder de 30 dB(A). Het impuls geluid in $LA_{eq,1s,max}$ zakt vanaf 30 m van de terreinen onder de 40 dB(A). Het niveau van het continu geluid in $LA_{eq,1u}$ achter het gebouw ligt op elke afstand maar liefst zo'n 16 à 22 dB(A) lager, waarbij het verschil iets kleiner wordt naarmate de afstand tot het terrein groter wordt.

Voor de goede orde, dit is een simulatie. Gebouwen zijn heel divers qua vorm en samenstelling en de ligging t.o.v. de padelterreinen kan uiteraard ook sterk verschillen. In ieder geval zullen de geluidsniveaus achter een gebouw lager zijn dan achter een geluidsscherm.

3.2.5 Impact van een groter aantal terreinen

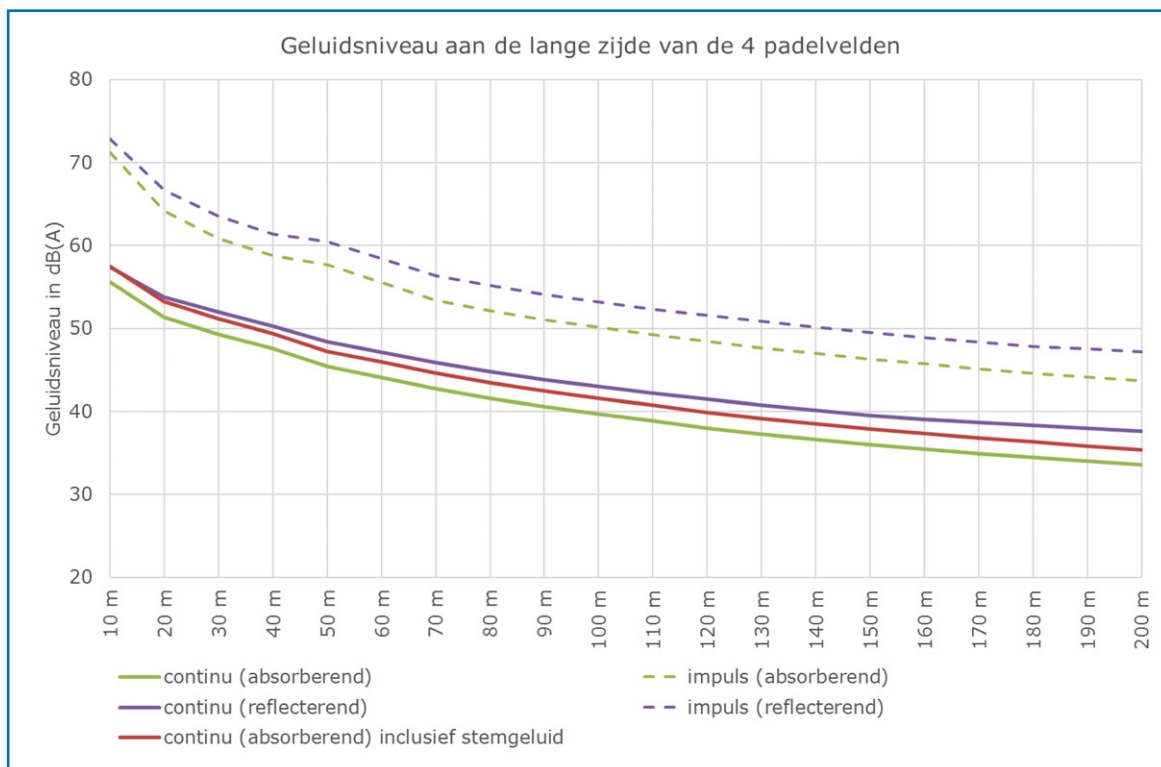
Wat is nu de impact van 4 i.p.v. 2 padelterreinen, geconfigureerd volgens onderstaande figuur 6?

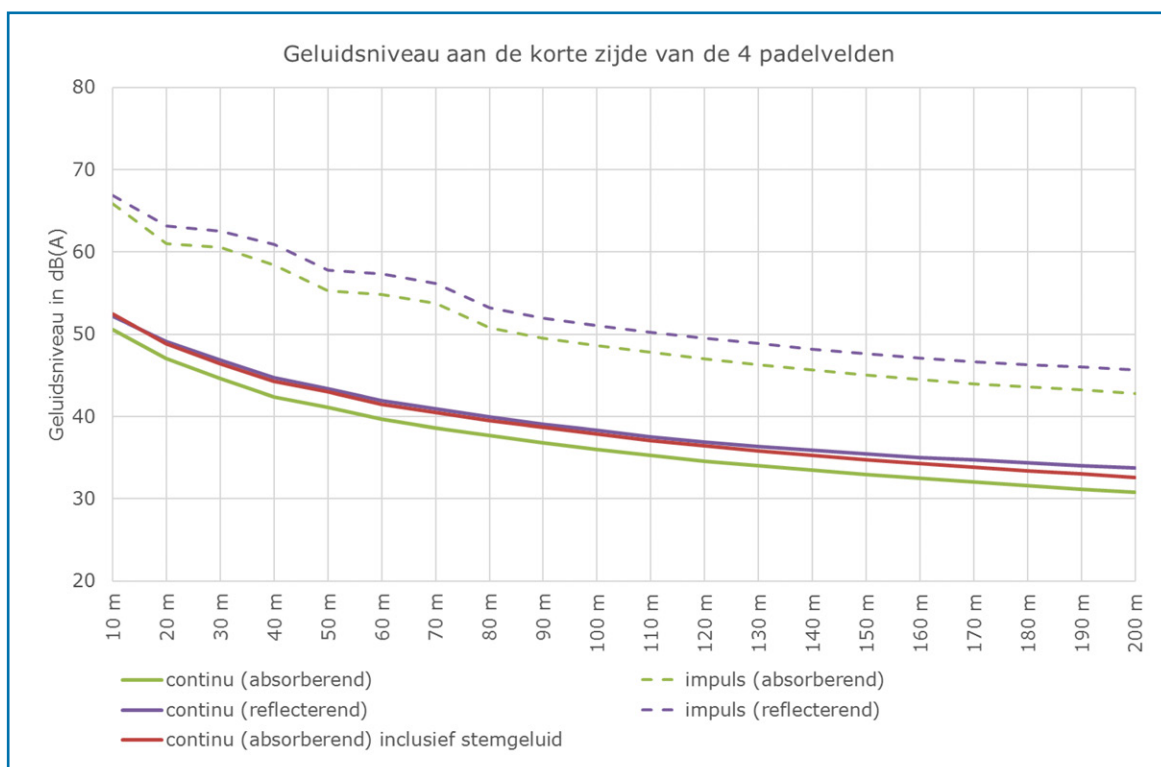
Figuur 6: Configuratie van de 4 padelterreinen i.f.v. de inschatting van de impact t.o.v. 2 padelterreinen.

De geluidsniveaus blijken ca. 2,5 à 6 dB(A) hoger te liggen wanneer we de geluidsniveaus van 4 terreinen vergelijken met die van 2 terreinen: zie grafieken 8 en 9 in vergelijking met grafieken 3 en 4. Aan de lange zijde van de terreinen blijken de geluidsniveaus bij 4 terreinen 2,5 à 3,5 dB(A) hoger te liggen t.o.v. 2 terreinen. Aan de korte zijde van de terreinen blijken de geluidsniveaus bij 4 terreinen 3,5 à 6 dB(A) hoger te liggen t.o.v. 2 terreinen.

Grafiek 8: Geluidsniveau aan de lange zijde van de 4 padelsterreinen

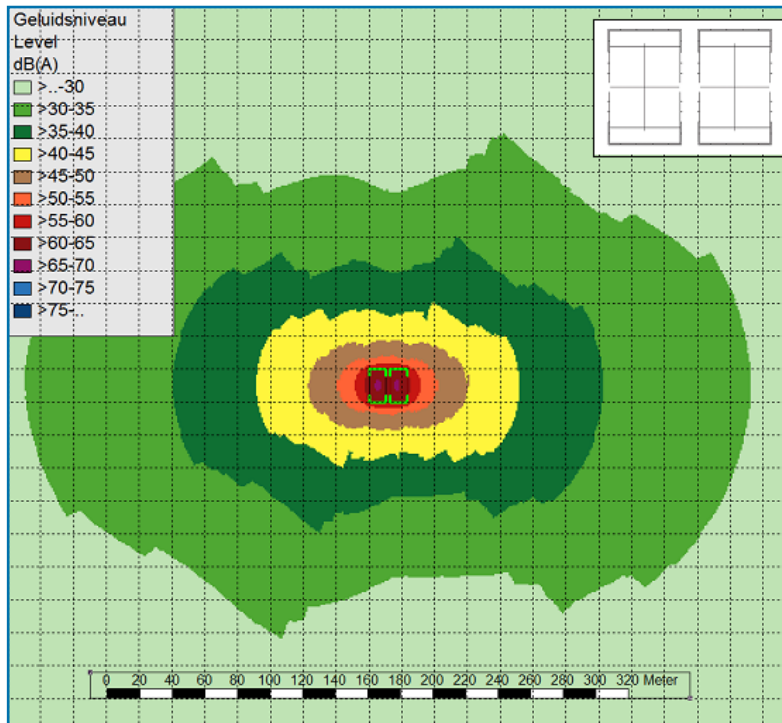

Grafiek 9: Geluidsniveau aan de korte zijde van de 4 padelsterreinen

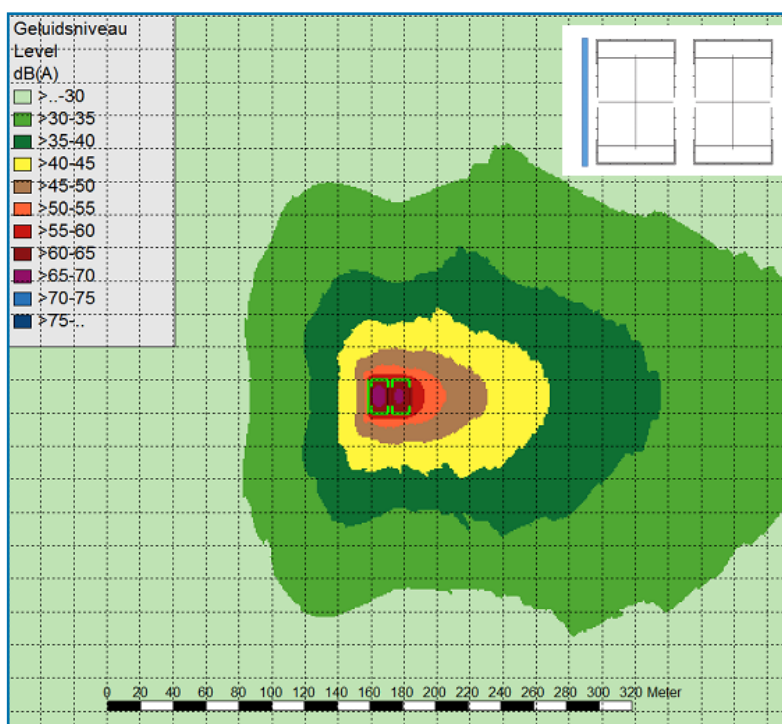

3.2.6 Geluidscontourenkaarten

Onderstaande figuur 7 geeft de berekende continue geluidsniveaus $L_{Aeq,1u}$ voor 2 padelterreinen ruimtelijk weer in geluidscontouren op een hoogte van 4 m boven het maaiveld. Centraal in de figuur zie je de 2 padelterreinen. De gekleurde geluidscontouren geven per 5 dB(A) het geluidsniveau weer in relatie met de afstand tot de terreinen. In figuur 8 zie je duidelijk de impact van een geluidsscherm van 4 m hoog op 2 m afstand over de volledige lange zijde van het terrein (links van de 2 padelterreinen). Beide geluidscontourenkaarten zijn nuttig om de geluidsniveaus aan de hoeken van de terreinen te kunnen inschatten: deze situeren zich tussen de geluidsniveaus van de lange en de korte zijde in, waarbij de hoek t.o.v. het terrein bepaalt bij welke niveaus ze meer of minder aansluiten.

Figuur 7:
Geluidscontourenkaart
die de berekende
continue geluidsniveaus
ruimtelijk weergeeft
op een hoogte van 4 m
boven het maaiveld

Figuur 8:
De impact van een
geluidsscherm van 4 m
hoog op 2 m afstand
over de volledige lange zijde
van het padelterrein

AANVAARDBAAR GELUIDSNIVEAU VOOR PADELFACILITEITEN

Zoals reeds aangehaald in Hfdst. 2.2.3 is een padelterrein volgens titel II van het VLAREM op zich niet ingedeeld als hinderlijke inrichting of activiteit. De milieuvoorwaarden met betrekking tot het beheersen van geluidshinder die in titel II van het VLAREM werden opgenomen zijn bijgevolg, met uitzondering van één specifieke context, niet van toepassing op padelterreinen. Bijgevolg komt het aan de steden en gemeenten toe om een eigen beleid te voeren rond padel om onder meer de hinder naar de omgeving toe te beperken en eventueel eigen geluidsnormen vast te leggen. Weliswaar is een duidelijk generiek beleidskader aangewezen dat evenwel voldoende ruimte biedt voor een lokale invulling en maatwerk.

Tennis en Padel Vlaanderen, Sport Vlaanderen en Departement Omgeving wensen in dit verband hun bijdrage leveren en zetten volop in op de noodzakelijke ondersteuning. Om lokale overheden concreet inzicht te bieden in deze problematiek, en hen te helpen bij het voorkomen van hindersituaties, wordt in onderhavig hoofdstuk een objectief beoordelingskader voorgesteld voor padelfaciliteiten. Op die manier kunnen zij er zelf mee aan de slag en kunnen zij voorzien in concrete, op maat gemaakte oplossingen.

4.1. Referentiewaarden

4.1.1 VLAREM II richtwaarden voor specifiek geluid van als hinderlijk ingedeelde inrichtingen

Gezien er naast titel II van het VLAREM op Vlaams niveau geen andere relevante richtwaarden voorhanden zijn, kunnen ondanks dat een padelterrein volgens de indelingslijst bij titel II van het VLAREM op zich niet ingedeeld is als hinderlijke inrichting of activiteit, onderstaande richtwaarden voor als hinderlijke ingedeelde inrichting of activiteit uit titel II van het VLAREM toch als referentie worden aangegrepen. Een richtwaarde moet daarbij worden begrepen als een milieukwaliteitsniveau dat zoveel mogelijk moet worden bereikt of gehandhaafd.

Tabel 2: Richtwaarden voor specifiek geluid in open lucht van als hinderlijk ingedeelde inrichtingen, titel II van het VLAREM, Bijlage 4.5.4

GEBIED	RICHTWAARDEN IN dB(A) IN OPEN LUCHT		
	Overdag	's Avonds	's Nachts
1° Landelijke gebieden en gebieden voor verblijfsrecreatie	40	35	30
2° Gebieden of delen van gebieden op minder dan 500 m gelegen van industriegebieden niet vermeld sub 3° of van gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen	50	45	45
3° Gebieden of delen van gebieden op minder dan 500 m gelegen van gebieden voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen, van dienstverleningsgebieden of van ontginningsgebieden tijdens de ontginning	50	45	40
4° Woongebieden	45	40	35
5° Industriegebieden, dienstverleningsgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen en ontginningsgebieden tijdens de ontginning	60	55	55
5bis° [...]	[...]	[...]	[...]
6° Recreatiegebieden, uitgezonderd gebieden voor verblijfsrecreatie	50	45	40
7° Alle andere gebieden, uitgezonderd: bufferzones, militaire domeinen en deze waarvoor in bijzondere besluiten richtwaarden worden vastgelegd	45	40	35
8° Bufferzones	55	50	50
9° Gebieden of delen van gebieden op minder dan 500 m gelegen van voor grindwinning bestemde ontginningsgebieden tijdens de ontginning	55	50	45
10° Agrarische gebieden	45	40	35

De hierboven in tabel 2 vermelde richtwaarden moeten conform titel II van het VLAREM voor nieuwe, minst hinderlijke inrichtingen (Klasse 3) steeds beperkt blijven tot de richtwaarde verminderd met 5 dB(A). Dit criterium kan men bij gebrek aan andere relevante waarden hanteren als richtwaarde voor het continu geluid voor padelterreinen (LAeq,1u). De daguren lopen van 7u00 tot 19u00, de avonduren van 19u00 tot 22u00 en de nachturen van 22u00 tot 7u00.

De richtwaarden die van toepassing zijn in de nabijheid van woningen worden bepaald door de bestemming van het gebied waarin de woningen liggen. Indien een woning gelegen is in een gebied dat valt onder twee of meer punten van bovenstaande tabel 2, dan is in dat gebied de hoogste richtwaarde van toepassing. Voor een woning gelegen in woongebied (4° in de tabel) op minder dan 500 m van een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen (2° in de tabel) gelden dus de richtwaarden 50 dB(A), 45 dB(A) en 45 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

4.1.2 WHO Guideline values for community noise in specific environments

De Wereldgezondheidsorganisatie (World Health Organization, hierna WHO) heeft richtlijnen ontwikkeld met als doel aanbevelingen te doen voor de bescherming van de menselijke gezondheid tegen blootstelling aan omgevingsgeluid afkomstig van verschillende bronnen: zie onderstaande tabel 3.

De WHO stelde in 1999 dat omgevingsgeluid met een niveau van 50 dB(A) in LAeq,16u matige hinder kan veroorzaken gedurende de dag- en avondperiode in de leefruimte buiten, bijvoorbeeld de tuin of terras. Daarnaast stelde ze dat omgevingsgeluid met een niveau van 45 dB(A) in LAeq,8u 's nachts slaapverstoring kan veroorzaken indien met open ramen geslapen wordt. Het gaat hierbij telkens om het totale omgevingsgeluid en niet om het geluid van een individuele activiteit.

Tabel 3: Guideline values for community noise in specific environments, WHO, Environmental noise guidelines for the European Region, Table 4.1

Specific environment	Critical health effect(s)	LAeq [dB]	Time base [hours]	LAmix, fast [dB]
Outdoor living area	Serious annoyance, daytime and evening Moderate annoyance, daytime and evening	55 50	16 16	- -
Dwelling, indoors	Speech intelligibility and moderate annoyance, daytime and evening	35	16	
Inside bedrooms	Sleep disturbance, night-time	30	8	45
Outside bedrooms	Sleep disturbance, window open (outdoor values)	45	8	60
School class rooms and pre-schools, indoors	Speech intelligibility, disturbance of information extraction, message communication	35	during class	-
Pre-school Bedrooms, indoors	Sleep disturbance	30	sleeping -time	45
School, playground outdoor	Annoyance (external source)	55	during play	-
Hospital, ward rooms, indoors	Sleep disturbance, night-time Sleep disturbance, daytime and evenings	30 30	8 16	40 -
Hospitals, treatment rooms, indoors	Interference with rest and recovery	#1		
Industrial, commercial, shopping and traffic areas, indoors and Outdoors	Hearing impairment	70	24	110
Ceremonies, festivals and entertainment events	Hearing impairment (patrons:<5 times/year)	100	4	110
Public addresses, indoors and outdoors	Hearing impairment	85	1	110
Music through headphones/ Earphones	Hearing impairment (free-field value)	85 #4	1	110
Impulse sounds from toys, fireworks and firearms	Hearing impairment (adults) Hearing impairment (children)	- -	- -	140 #2 120 #2
Outdoors in parkland and conservation areas	Disruption of tranquillity	#3		

4.1.3 Nederlandse regelgeving

In Nederland zijn er geluidsnormen voor padelterreinen opgenomen in het zogenaamde Activiteitenbesluit Milieubeheer onder afdeling 2.8 waarbij voor de toe te passen beoordelings- en werkwijze de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai' (HMRI) gehanteerd moet worden. Deze handleiding voorziet in bepalingen voor inrichtingen gekenmerkt door continue impulsgeluiden (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0022762/2022-06-01> en <https://www.infomil.nl/onderwerpen/geluid/regelgeving/wet-algemene/toestemming-milieu/industrialawaai/akoestisch-onderzoek/handleiding-meten/>).

Op basis hiervan is in Nederland tijdens de avondperiode de norm van 40 dB(A) voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAR,LT) veroorzaakt door padelactiviteiten van toepassing. Dit geldt op de gevel van gevoelige gebouwen zoals woningen. Voor de dagperiode is dit 45 dB(A) LAR,LT. Stemgeluid wordt hierbij niet in rekening gebracht.

4.2. Bepalen van een aanvaardbaar geluidsniveau voor padelfaciliteiten

Het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) voorziet zoals al hoger aangegeven in de krijtlijnen voor een bouwshift, waarbij men voorzieningen zoals sportinfrastructuur zoveel mogelijk wil clusteren bij de woonkernen, om zoveel mogelijk ruimte buiten de woonkernen open te houden en de noodzaak tot grote verplaatsingen te reduceren, maar ook steeds met oog voor een leefomgeving waar het voor iedereen goed is om wonen. Padelterreinen worden in die zin veelal aangelegd in woongebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en recreatiegebieden. Bij de keuze van een aanvaardbaar geluidsniveau voor padelfaciliteiten moet dus zowel rekening gehouden worden met de mogelijkheid om de sport uit te kunnen oefenen bij woonkernen en met de leefbaarheid voor de omwonenden.

Hoewel padelterreinen op zich niet ingedeeld zijn als hinderlijke inrichting volgens de indelingslijst van titel II van het VLAREM en de geluidsnormen die hierin werden opgenomen niet van toepassing zijn op padelterreinen, kan men stellen dat wat voor hinderlijke inrichtingen als aanvaardbaar wordt aanzien, ook voor activiteiten die niet als hinderlijk zijn benoemd aanvaardbaar moet kunnen zijn.

Uitgaande bovenstaande principes van het BRV zijn de richtwaarden voor (woon)gebieden op minder dan 500 m van gebied voor gemeenschapsvoorzieningen (gebiedstype 2° in tabel 2) verdedigbaar voor toepassing op woningen gelegen in de nabijheid van padelfaciliteiten. Deze richtwaarden zijn 50 dB(A), 45 dB(A) en 45 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht. Voor een individuele inrichting of activiteit komt dit dan in de meeste gevallen neer op de effectieve geluidsnormen 45 dB(A), 40 dB(A) en 40 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht (RW -5 dB(A)). Deze verlaging ten opzichte van de richtwaarden is voorzien opdat één specifieke activiteit of inrichting niet de volledige 'geluidsruijtte' naar zich toe trekt maar ook nog ruimte laat voor andere omgevingsgeluiden zonder het niveau van de richtwaarde te overschrijden. Aangezien padel voornamelijk in de avond en in het weekend beoefend wordt kan 40 dB(A) als een aanvaardbaar geluidshinderniveau beschouwd worden. De geluidsnorm wordt overeenkomstig titel II van het VLAREM geëvalueerd in de nabijheid van bewoonde gebouwen op minstens 3,5 m van de gevel op een representatieve hoogte.

Een geluidsniveau van 40 dB(A) LAeq,1u blijft ook nog ruim onder de waarden die door de WHO worden voorgesteld (zie 4.1.2) en in de leefruimte buitenshuis (tuin of terras) of nabij het slaapkamerraam buiten geëvalueerd worden. Wederom wordt op deze wijze de 'geluidsruijtte' niet volledig toegekend aan de padelactiviteiten maar blijft er ook nog ruimte over voor andere geluidsbronnen die deel uitmaken van het totale omgevingsgeluid.

Uitgaande van bovenstaande overwegingen wordt een waarde voor continu geluid van 40 dB(A) (met als parameter LAeq,1u) als aanvaardbaar specifiek geluidsniveau voorgesteld voor het padelspel (gemeten op 3,5 m van de gevel van de dichtstbijgelegen woningen op een hoogte van 4 m). Het stemgeluid wordt hierbij niet in rekening gebracht. Ook andere omgevingsgeluiden zoals wegverkeer, burengeluid, ... maken hier geen deel van uit. Bij effectieve metingen moet men weliswaar nog een correctiefactor voor gevelreflectie in rekening brengen.

Dit stemt ook in grote mate overeen met de geluidsnorm die van toepassing is voor padel in Nederland (avondperiode).

4.3. Indicatieve afstanden

Wanneer we de grafieken van de berekende geluidsniveaus o.b.v. de gedestilleerde specifieke brongeluiden uit de gerealiseerde geluidsstudie koppelen aan het in voorgaand Hfdst. 4.2 voorgestelde aanvaardbaar specifiek geluidsniveau, resulteert in volgende indicatieve afstanden van de padelterreinen tot de dichtstbijgelegen woningen (tabel 4):

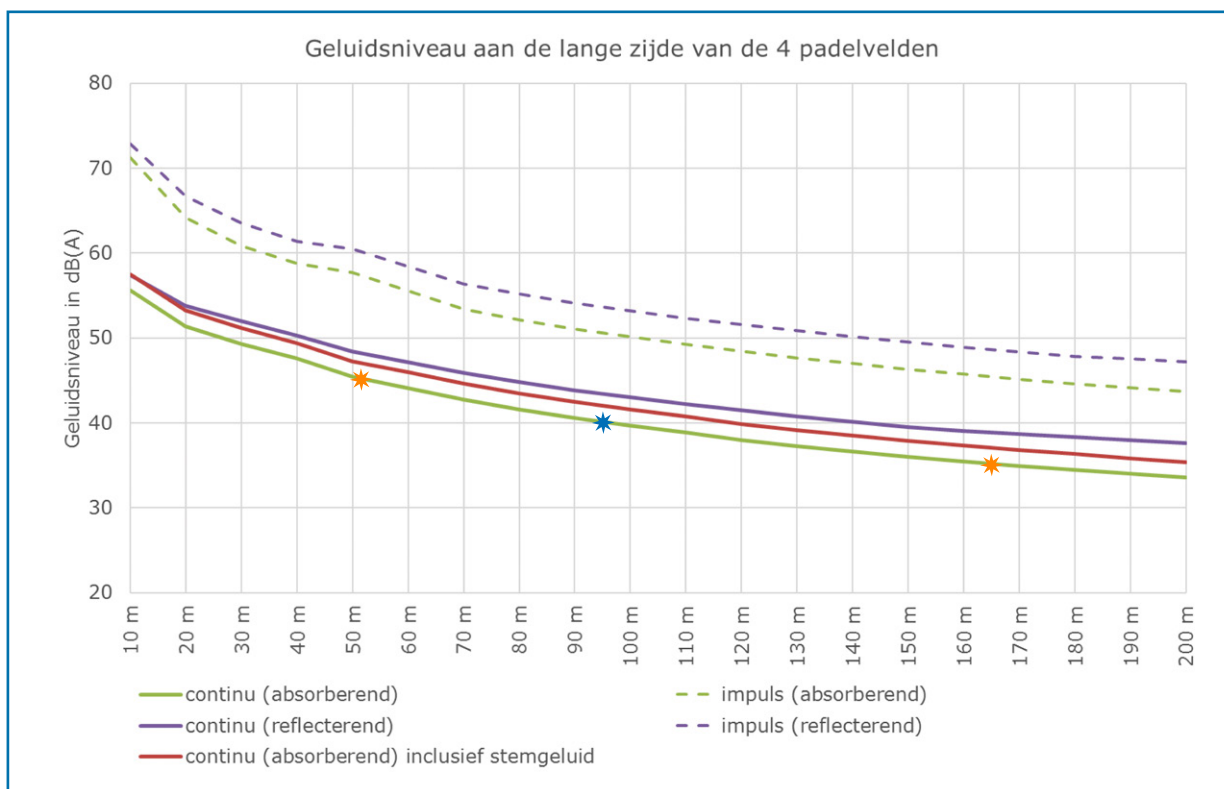
Tabel 4: Indicatieve afstanden tussen 2 of 4 padelterreinen en gevel* van dichtstbijgelegen woningen (*: op 3,5 m van de gevel)

	40 dB(A)
Aan de lange zijde (4 courts)	+/- 95 m
Aan de korte zijde (4 courts)	+/- 57,5 m
Aan de lange zijde (2 courts)	+/- 67,5 m
Aan de korte zijde (2 courts)	+/- 35 m

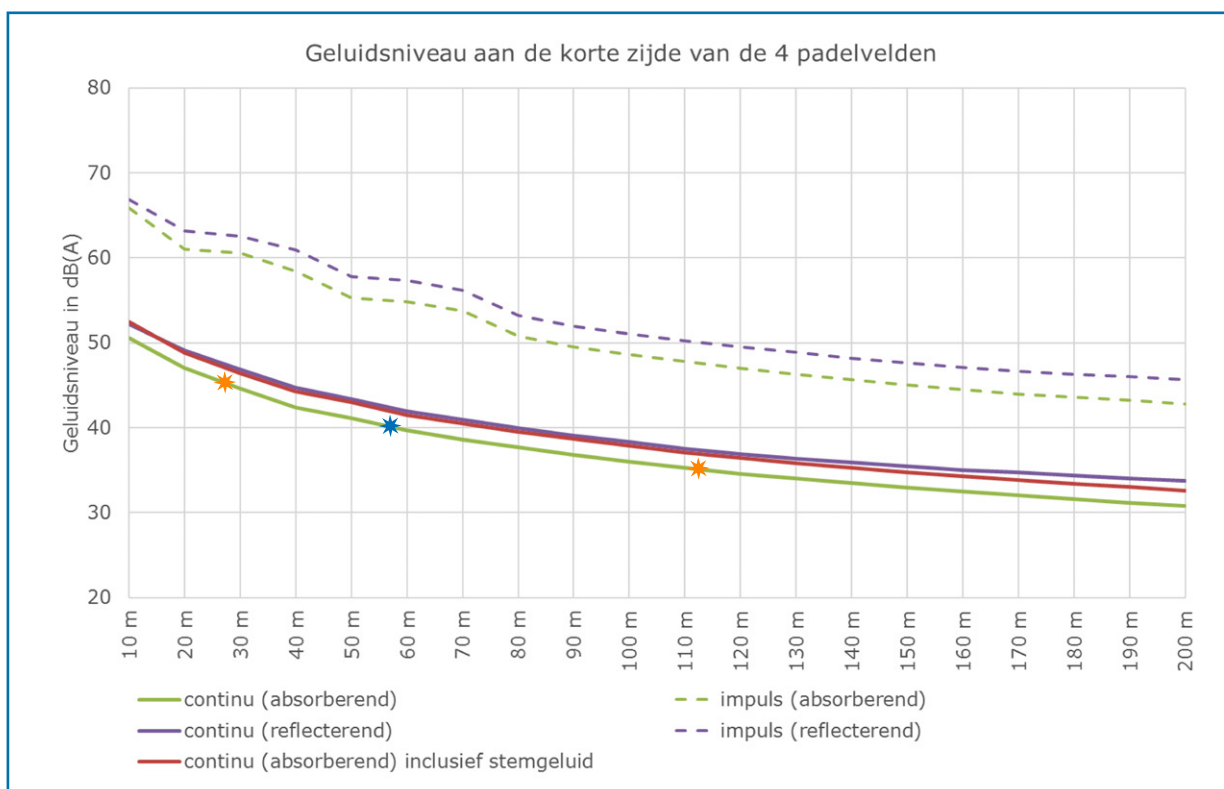
Bovenstaande afstanden tot de dichtstbijgelegen woningen werden bepaald o.b.v. de hiernavolgende 4 grafieken 10, 11, 12 en 13 uit Hfdst. 3.2.2 waarbij het geluidsniveau voor het continu geluid in LAeq,1u gehanteerd werd. De volle blauwe ster is het snijpunt met 40 dB(A). De andere 2 oranje ingekleurde sterren geven (voor de volledigheid) telkens de snijpunten weer met 35 en 45 dB(A). Het gaat hierbij telkens om een situatie waarbij er geen geluidsscherm of afschermend gebouw aanwezig is en een onzekerheid van 3 dB(A) op de rekenmodellen in de meest extreme gevallen moet worden in rekening gebracht.

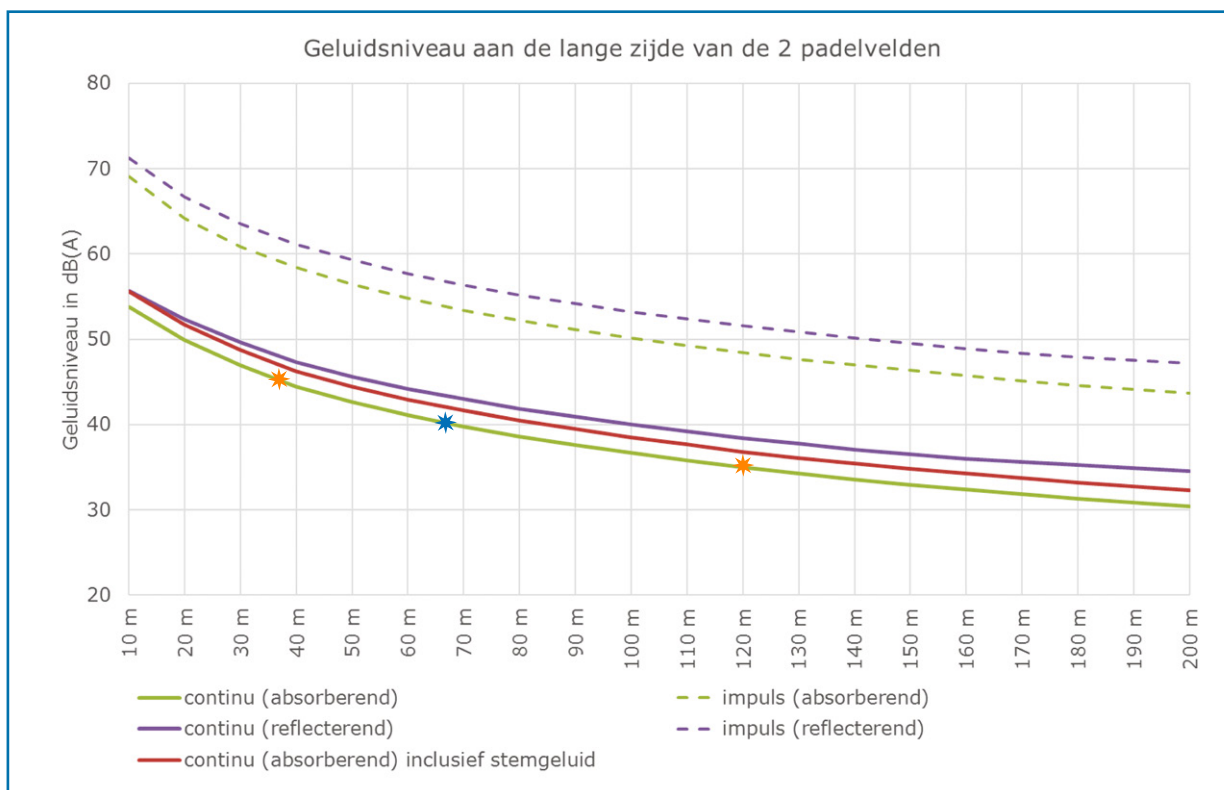
Grafiek 10: Geluidsniveau aan de lange zijde van 4 padelterreinen – snijpunt 40 dB(A)

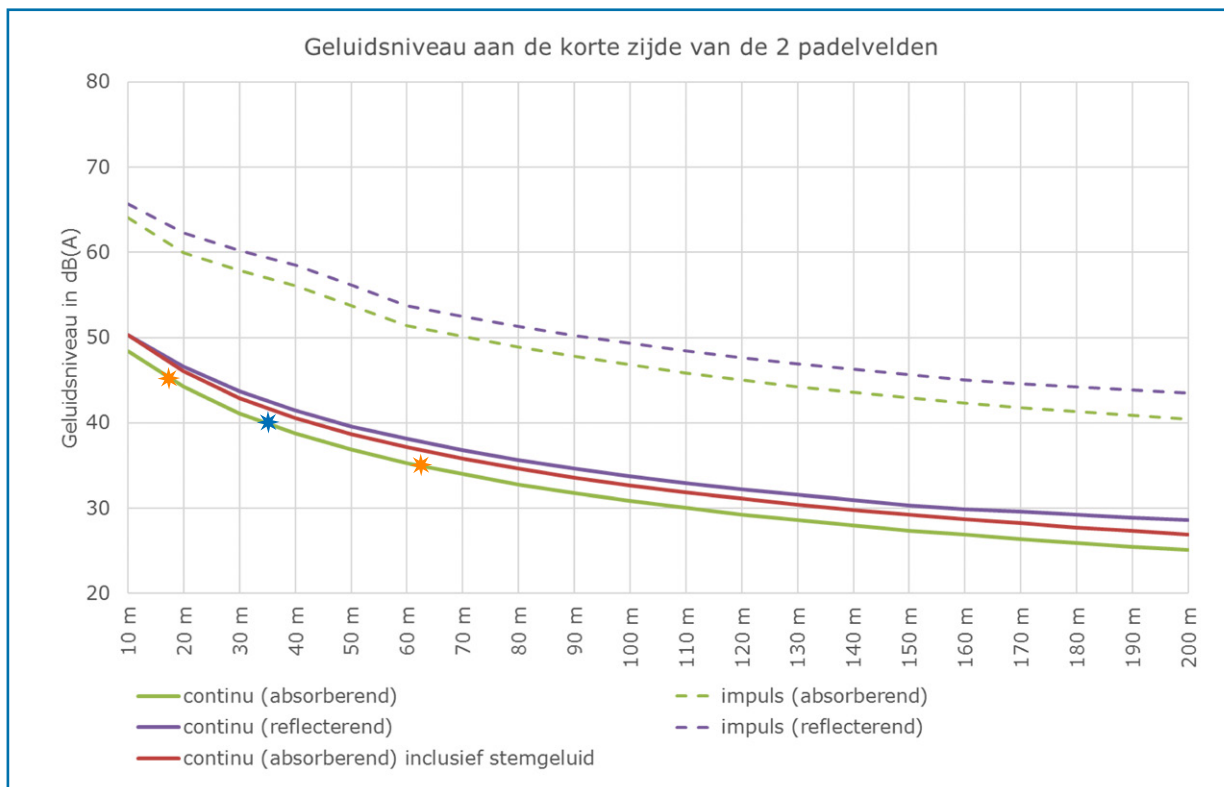
Grafiek 11: Geluidsniveau aan de korte zijde van 4 padelterreinen – snijpunt 40 dB(A)

Grafiek 12: Geluidsniveau aan de lange zijde van 2 padelterreinen – snijpunt 40 dB(A)

Grafiek 13: Geluidsniveau aan de korte zijde van 2 padelterreinen – snijpunt 40 dB(A)

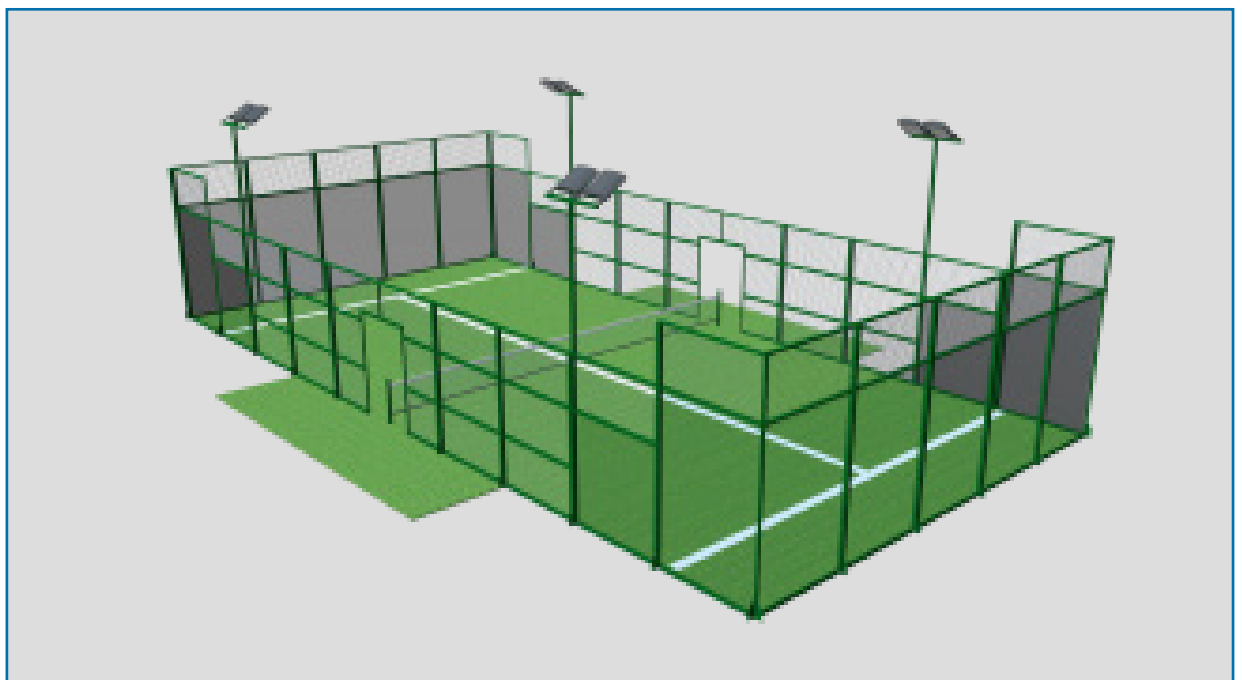
Zoals reeds gesteld in het inleidend hoofdstuk van deze Code van Goede Praktijk (Hfdst. 1) is het aantal klachten m.b.t. lichthinder vanwege padel beduidend minder. Dit heeft vooral te maken met het feit dat de verlichtingspalen maar 6 m hoog zijn in vergelijking tot tennis waar ze 12 tot zelfs 18 m hoog zijn. Desalniettemin wordt in dit hoofdstuk de volledige context m.b.t. de lichtproblematiek geschetst.

5.1. Verlichting van padelterreinen

De 4 verlichtingspalen van 6 m hoog zijn geïntegreerd in de kooistructuur van het padelterrein: zie onderstaande figuur 9. Gezien in principe alle realisaties relatief recent zijn werd en wordt overal LED-verlichting geïnstalleerd, nagenoeg steeds via een automatische lichtsturing gekoppeld aan de terreinreservatie.

Voor recreatief gebruik en trainingen wordt een verlichtingsniveau van 300 Lux geadviseerd. Voor internationale competities wordt er vanuit de internationale padelfederatie 500 Lux opgelegd.

De verlichting is belangrijk omdat de capaciteit van de padelterreinen tijdens de piekuren 's avonds hiermee sterk kan worden vergroot. Men kan bijgevolg door de verlichting ook in het aangename voor- en najaar, alsook wanneer het weer het toelaat in de wintermaanden in de drukbezette vrijetijdsuren 's avonds (langer) gebruik maken van de padelterreinen.

Figuur 9: Kooistructuur padelterrein met verlichting aan 4 geïntegreerde palen van 6 m hoog

5.2. Wettelijke bepalingen m.b.t. lichthinder

De beheersing van de hinder door licht wordt op Vlaams niveau bepaald via de VLAREM-regelgeving die het volgende stipuleert:

- Onverminderd andere reglementaire bepalingen treft de exploitant de nodige maatregelen om lichthinder te voorkomen.
- Het gebruik en de intensiteit van lichtbronnen in openlucht zijn beperkt tot de noodwendigheden inzake uitbating en veiligheid. De verlichting is dermate geconcipteerd dat niet-functionele lichtoverdracht naar de omgeving toe maximaal wordt beperkt.
- Klemtoonverlichting mag uitsluitend gericht zijn op de inrichting of onderdelen ervan.
- Lichtreclame mag de normale intensiteit van de openbare verlichting niet overtreffen.
- De lokale overheid is bevoegd om toezicht te houden op deze voorwaarden en staat dus in voor de naleving van deze voorwaarden.

Voor meer details en duiding m.b.t. bovenstaande tekst verwijzen we naar de online brochure 'Omgevingsaspecten bij padel' vanwege Departement Omgeving: zie <https://www.vlaanderen.be/publicaties/omgevingsaspecten-bij-padel>.

AANBEVELINGEN

Onderstaande 12 aanbevelingen voor padelfaciliteiten kunnen worden opgedeeld in 3 principiële aanbevelingen (1-3), 2 ruimtelijke (4-5), 5 infrastructurele (6-10) en 2 exploitatiegerelateerde (11-12) en dient te worden gezien als een set van inspanningen die moeten en/of kunnen worden geleverd om de goede ruimtelijke ordening bij de aanleg van padelterreinen te bewerkstelligen en een duurzame uitbating te voorzien.

6.1. Als sector verantwoordelijkheid nemen

Zoals reeds eerder aangegeven in deze Code van Goed praktijk is een padel- en/of tennissite geen eiland in de woon- en leefomgeving. Een bouwproject moet verplicht (via de gemeente) worden afgetoetst aan o.a. de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik, de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten, het bodemreliëf, hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid.

Het is belangrijk te beseffen dat padel gemiddeld een hogere geluidsimpact heeft dan tennis. De verhoogde impact t.o.v. tennis is er door het spelen met een harde racket (i.p.v. een besnaarde racket), de hogere frequentie aan baltoetsen en het botsen van de bal tegen het ijzeren hekwerk en de glaswand (die er niet zijn bij tennis). Ook kunnen er op eenzelfde oppervlakte meer padelterreinen dan tennisterreinen ingeplant worden. Uit onderstaande tabel 5 (bron: limetechnologies.co.uk) kan je vaststellen dat de verhoogde geluidsimpact subjectief als een kleine tot substantiële (duidelijk merkbare) toename van de luidheid kan worden gepercipieerd, zeker als een verhoogde geluidsimpact tot +9 dB(A) aan de orde is.

Tabel 5: Subjectieve ervaring van de geluidsimpact

Geluidsreductie (dB(A))	Subjectieve respons	Impact
0	Geen wijziging	Geen
0,1-2,9	Niet of nauwelijks merkbare wijziging	Klein
3,0-4,9	Merkbare wijziging	Middelmatig
5,0-9,9	Tot halvering van luidheid, duidelijk merkbaar	Substantieel
10,0 of meer	Meer dan halvering in luidheid	Groot

Bovendien beperkt de hinder van padel (en eventueel tennis) zich niet louter tot het geluidsaspect van het padelspel zelf. Ook het leven op de club evenals de uitstraling van licht zorgen bijvoorbeeld voor een impact op de omgeving. Daarom is het belangrijk als sector verantwoordelijkheid te nemen en niet achteloos om te gaan met de hinderproblematiek in het algemeen en de geluids- en lichtproblematiek in het bijzonder.

6.2. Voorafgaand lokaal overleg is belangrijk

Met de stad/gemeente:

Uit Hfdst. 2 'Goede ruimtelijke ordening en de omgevingsvergunning' zou het moeten duidelijk zijn dat er vanuit de padelclub met de plannen tot aanleg van padelterreinen naar de stad/gemeente moet worden gestapt, ook als men bijvoorbeeld beroep wenst te doen op het Vrijstellingsbesluit (zie verder). Doe dit ruim vóór de aanleg van de terreinen, want reeds heel wat investeringsprojecten hebben hierdoor onaangename vertragingen opgelopen. In Hfdst. 2 en ook in de online brochure 'Omgevingsaspecten bij padel' vanwege Departement Omgeving (zie <https://www.vlaanderen.be/publicaties/omgevingsaspecten-bij-padel>) is de

nodige info beschikbaar m.b.t. de betreffende problematiek en regelgeving. Respecteer in alle geval alle lokale reglementen die bepaalde beperkingen of verplichtingen aan de bouw of exploitatie van padelterreinen koppelen.

Wanneer er sprake is van de herinrichting van bestaande sport- en recreatieterreinen is het aanleggen van outdoor padelterreinen vrijgesteld van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, mits bepaalde voorwaarden gerespecteerd worden. Men kan binnen een bestaande recreatie- en sportzone een padelterrein aanleggen zonder een omgevingsvergunning, zoals bijvoorbeeld het vervangen van een tennis- of voetbalterrein door één of meerdere padelterreinen. Dit moet in principe niet officieel gemeld worden, maar het informeel bespreken met de lokale overheid dat men wenst gebruik te maken van het betreffende vrijstellingsbesluit is zeker aanbevolen. De aanleg van padelterreinen kan immers een impact hebben op andere aspecten zoals de vereiste parkingvoorzieningen en verkeerscirculatie.

Met de bureu:

Onder het motto 'beter voorkomen dan genezen' gaat de padelclub best ook al in een vroeg stadium in overleg met de bureu (o.a. het voorleggen van het inplantingsplan en de maatregelen m.b.t. het beperken van de geluidsimpact). Dit gebeurt bij voorkeur in samenspraak met de stad/gemeente. Duid tevens een vast aanspreekpunt aan. De bedoeling van dergelijk overleg met de bureu is een goede 'modus vivendi' te zoeken of te behouden en bij eventuele bezwaren t.o.v. het project constructief naar oplossingen te zoeken, afspraken te maken en deze 100% te respecteren vanuit een wederzijds begrip en respect. Mogelijke inspanningen en afspraken hiertoe zijn in feite alle aanbevelingen in dit hoofdstuk.

Hou er rekening mee dat bureu, indien zij hinder ondervinden, over mogelijkheden beschikken om tegen deze hinder bij de burgerlijke hoven en rechtbanken op te komen. Zij kunnen de uitoefening van hun eigendomsrecht en het genot ervan dan ook via een rechtbank afdwingen. Het is dan aan de rechter om te oordelen of al dan niet sprake is van bovenmatige hinder. Deze Code van Goede Praktijk kan hierbij een hulpmiddel zijn.

In de online brochure 'Omgevingsaspecten bij padel' vanwege Departement Omgeving wordt aangegeven dat de gemeente een locatiegericht beleid kan voeren door het herinrichten van sportterreinen toch meldingsplichtig te maken en hierbij voorwaarden kan opleggen om de hinder te beperken (zie <https://www.vlaanderen.be/publicaties/omgevingsaspecten-bij-padel>). De gemeente kan vanuit haar bevoegdheid om overlast te beperken ook via een politiereglement beperkingen opleggen aan de exploitatie van padelterreinen om de geluidshinder te beheersen. Belangrijk daarbij is dat de voorwaarden of beperkingen evenredig moeten blijven met de veroorzaakte hinder en de melding en/of uitbating niet onevenredig mogen beperken of verbieden.

Billijke balans tussen het sportaanbod en de leefbaarheid van de wijk:

De Strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 juli 2018) streeft naar de ontwikkeling van goed bereikbare stadswijken en dorpskernen met een voldoende hoog voorzieningenniveau. Sportinfrastructuur is zo'n voorziening. De ontwikkeling van deze wijken en woonkernen gebeurt door bestaande bebouwde ruimtes te transformeren en door zo weinig mogelijk open en onbebouwde ruimte in te nemen. Het is dus de bedoeling om sportinfrastructuur (en andere voorzieningen) zoveel mogelijk te clusteren bij de woonkernen. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat een voldoende hoge levenskwaliteit gegarandeerd is en de leefbaarheid voor de omwonenden

niet in gedrang komt. Bijkomend streefdoel is dat dergelijke kernen ook multimodaal bereikbaar zijn. Met andere woorden, dat men niet alleen afhankelijk is van de auto, maar dat er ook een goede bereikbaarheid is te voet, met de fiets en met het openbaar vervoer.

De padelsport behoort anno 2021 met meer dan 70.000 aangesloten spelers reeds bij de 5 grootste gestructureerde sporten van Vlaanderen en heeft aldus reeds een groot maatschappelijk draagvlak en maatschappelijke waarde. Het zet in het bijzonder jongvolwassenen, maar ook jongeren en senioren aan tot duurzaam bewegen. De sport kende in 5 jaar tijd een spectaculaire groei en was daarmee de snelst groeiende sport in Vlaanderen. Deze (grotendeels zelfbedruipende) sportsector biedt bijgevolg een gegeerd hedendaags sportaanbod aan voor de bredere lokale gemeenschap.

Als lokaal bestuur een billijke balans leggen tussen het sportaanbod en de leefbaarheid van de wijk is niet evident. In Hfdst. 4 werd er daarom gepoogd een objectief kader te scheppen m.b.t. een aanvaardbaar specifiek geluidsniveau voor padelfaciliteiten: zie ook aanbeveling 6.3 hierna.

6.3. Aanvaardbaar geluidsniveau en indicatieve afstanden

Zoals aangehaald in Hfdst. 2.2.3 is een padelterrein volgens titel II van het VLAREM op zich niet ingedeeld als hinderlijke inrichting of activiteit. Bijgevolg zijn de milieuvoorwaarden m.b.t. het beheersen van geluidshinder uit titel II van het VLAREM, m.u.v. één specifieke context, niet van toepassing op padelterreinen. Om alle betrokkenen toch een objectief kader te geven, werd in Hfdst. 4 een aanvaardbaar specifiek geluidsniveau voor padelfaciliteiten uitgewerkt, zijnde een waarde voor continu geluid van 40 dB(A), met als parameter LAeq,1u, gemeten op 3,5 m van de gevel van de dichtstbijgelegen woningen op een representatieve hoogte (bijvoorbeeld hoogte slaapkamerraam of woonkamer). Ingeval deze waarde niet wordt overschreden, kan men er ook van uitgaan dat de hinder het aanvaardbare niveau niet overschrijdt. Het gaat hierbij om een aanvaardbaar geluidsniveau specifiek voor het padelspel. Het stemgeluid wordt hierbij niet in rekening gebracht. Ook andere omgevingsgeluiden zoals wegverkeer, burengeluid, ... maken hier geen deel van uit.

Eveneens in Hfdst. 4 werd deze waarde voor specifiek continu geluid omgezet in indicatieve afstanden tussen de padelterreinen en de dichtstbijgelegen woningen (zie de weergegeven tabellen in Hfdst. 4.3). In de hiernavolgende tabel 6 werden niet alleen de betreffende afstanden bij 40 dB(A) weergegeven, maar ook de corresponderende afstanden bij plus en min 5 dB(A).

Tabel 6: Indicatieve afstanden tussen 2 of 4 padelterreinen en de gevel* van de dichtstbijgelegen woningen (* op 3,5 m van de gevel) voor het aanvaardbaar geluidsniveau van 40 dB(A), aangevuld met de corresponderende afstanden bij 45 en 35 dB(A)

	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
Aan de lange zijde (4 courts)	+/- 52,5 m	+/- 95 m	+/- 165 m
Aan de korte zijde (4 courts)	+/- 27,5 m	+/- 57,5 m	+/- 112,5 m
Aan de lange zijde (2 courts)	+/- 37,5 m	+/- 67,5 m	+/- 120 m
Aan de korte zijde (2 courts)	+/- 17,5 m	+/- 35 m	+/- 62,5 m

Bijgevolg zullen woningen gelegen op bijvoorbeeld:

- minder dan 95 m van de lange zijde van 4 padelterreinen meer dan 40 dB(A) aan specifiek padelgeluid ervaren;
- minder dan 57,5 m van de korte zijde van 4 padelterreinen meer dan 40 dB(A) aan specifiek padelgeluid ervaren.

Weet ook dat:

- de indicatieve afstanden wanneer noch de korte zijde, noch de lange zijde, maar een hoek van het padelterrein naar de dichtstbijgelegen woningen gericht is, ergens tussenin liggen: zie de geluidscontourenkaarten in Hfdst. 3.2.6;
- 2 bijkomende terreinen de impact van het geluid op de omgeving met +/- 3 dB(A) verhoogt;
- bij locaties met meer omgevingsactiviteit (bijvoorbeeld in de nabijheid van andere sportterreinen, grote parking, snelweg, drukke steenweg of kruispunt, speeltuin, industriezone, ...) het padelspel minder zal opvallen tussen de andere omgevingsgeluiden dan in een rustiger omgeving (platteland, natuurgebied, ...).

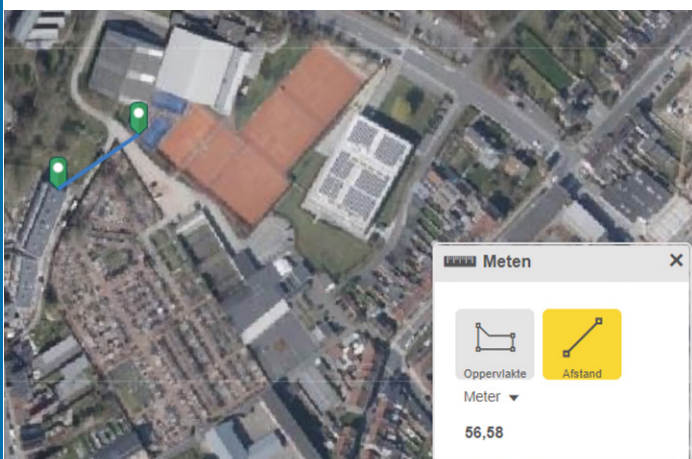
Voor projecten die eerder al vergund zijn door het lokale bestuur en/of conform de bestaande regelgeving gerealiseerd werden, vraagt Tennis en Padel Vlaanderen alle betrokkenen mee verantwoordelijkheid te nemen in het vinden van een constructieve en duurzame oplossing. Clubs die in het verleden conform de regelgeving geïnvesteerd hebben en een succesvolle werking hebben uitgebouwd alsnog verregaande beperkingen gaan opleggen, vindt Tennis en Padel Vlaanderen onredelijk als deze niet in verhouding zijn tot het vergunde project.

Afstandsbepaling tot de dichtstbijgelegen woningen:

Als men een afstandsbepaling wenst te doen tussen de padelsterreinen en de dichtstbijgelegen woningen, wordt er steeds gemeten van de dichtstbijgelegen wand of hoek van het dichtste padelsterrein tot op 3,5 m van de dichtstbijgelegen gevel van de dichtstbijgelegen woning(en).

De afstanden kunnen uiteraard ter plaatse worden opgemeten, maar dit is niet altijd evident. Via Geopunt.be, de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, is een ideale tool beschikbaar voor afstandsbepaling.

Ga naar <https://www.geopunt.be/kaart> . Klik linksonder op 'Achtergrond' en daarna op 'Luchtfoto' die zich erboven heeft uitgevouwen. Tik in de zoekbalk centraal bovenaan het betreffende adres in. Je kan in de +/- balk links naar wens de visual vergroten of verkleinen. Rechts onderaan kan je via het tools-icoontje opteren voor 'Meten'. Bij de pop-up 'Meten' kies je voor 'Afstand'. Ga dan met je cursor op het gewenste meetpunt 1 staan (bijvb. de rand van het padelsterrein). Ga daarna op het gewenste meetpunt 2 staan en klik op stop: je ziet de gemeten afstand verschijnen in de pop-up.

Via de rechterbalk 'Kaarten' kan je trouwens heel wat verschillende gedetailleerde geografische kaarten en info bekomen over het betreffende perceel. Via de buttons 'Bouwen & wonen' > 'Ruimtelijke ordening' > 'Gewestplan' kan je bijvoorbeeld de bestemming van het perceel (recreatiegebied, woongebied, ...) terugvinden. De duiding van de betreffende kleurcode vind je via het 'Legende-icoontje' rechts onderaan.

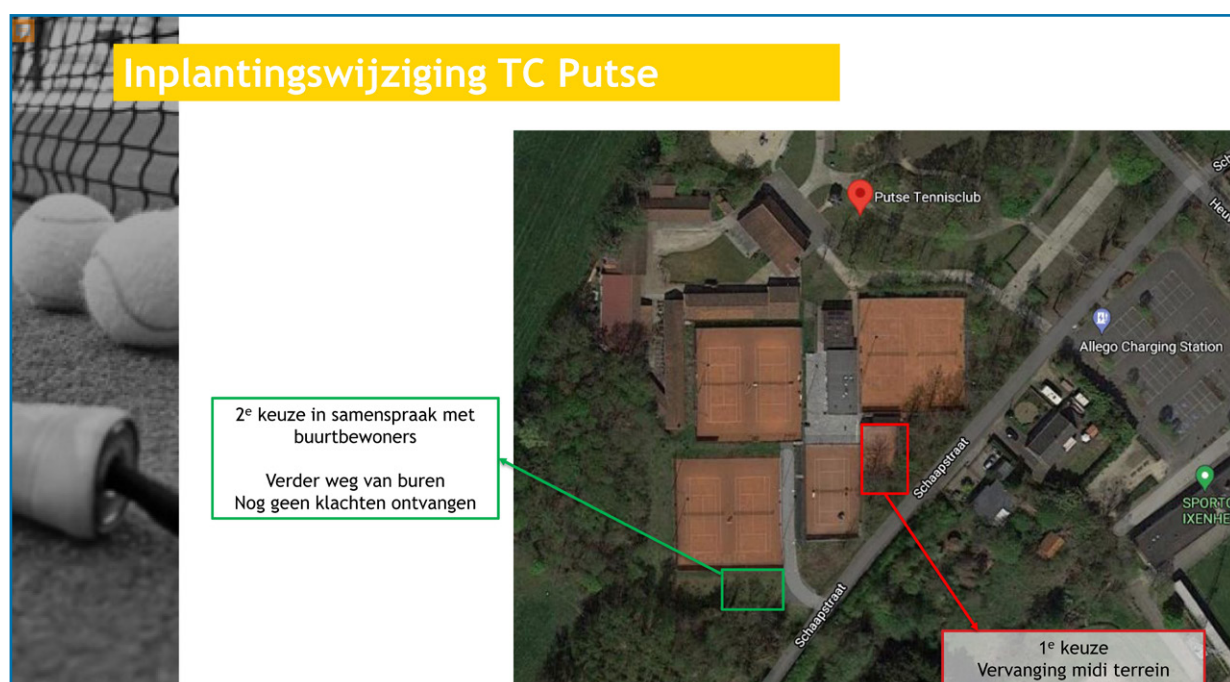
Figuur 10: Tool voor afstandsbepaling via Geopunt.be

6.4. Kies de juiste inplanting (o.a. weg van de dichtstbijgelegen woningen)

Het ligt voor de hand dat vóór de start van de aanleg van de terreinen goed moet worden nagedacht over de plaats van de inplanting. Naast de afstand tot de naburige woningen zijn ook andere elementen van belang.

Kies een locatie weg van de dichtstbijgelegen woningen:

Kies een locatie die zo ver mogelijk gelegen is van de dichtstbijgelegen woningen, rekening houdend met de vermelde indicatieve afstanden in aanbeveling 6.3. Hieronder een voorbeeld van een inplantingswijziging van Putse TC na samenspraak met de buurtbewoners (figuur 11). Hou daarbij ook rekening met eventueel al bestaande terreinen en eventueel toekomstige terreinen. Indien er nu 2 terreinen aangelegd worden en er plannen zijn om er in de toekomst nog 2 terreinen aan toe te voegen zal dit een invloed hebben op de afstand die je moet houden t.o.v. de dichtstbijgelegen woningen of zal je in de toekomst bijkomende maatregelen moeten voorzien als de bijkomende terreinen gerealiseerd worden.

Figuur 11: Voorbeeld inplantingswijze Putse TC

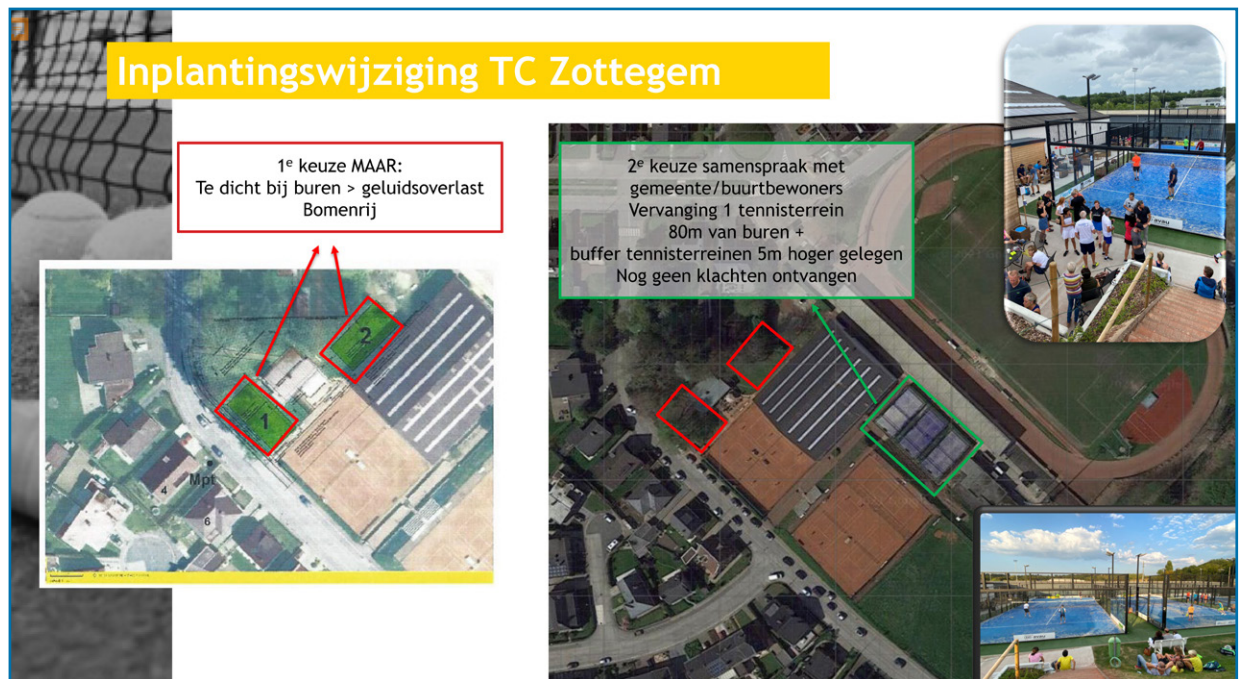
Een gebouw als buffer = een reductie van 16 à 22 dB(A)

Als er een gebouw op de site ligt en je kan de padelterreinen zo leggen dat het gebouw tussen de dichtstbijgelegen woningen en de padelterreinen komt te liggen, dan is een gebouw een zeer goed geluidsscherm (zie ook aanbeveling 6.7). Uit de grafiek van Hfdst. 3.2.4 blijkt dat bijvoorbeeld een gebouw van 10x20x8m (sporthal) op 8 m van de lange zijde de geluidsimpact met zo'n 16 à 22 dB(A) reduceert, waarbij het verschil iets kleiner wordt naarmate de afstand tot het terrein groter wordt. Dit is een stevige impact, die meestal elke geluidsproblematiek elimineert. In andere studies (bron: Akoestische studie padelterreinen, Gemeente Heusden-Zolder, D2S International 2021) blijkt de impact van een kleiner gebouw om en bij de 10 à 15 dB(A) te liggen. De omvang van het tussenliggende gebouw (tennishal, clubhuis, garage, ...) speelt logischerwijze dus een rol.

Landschapselementen:

Diverse landschapselementen kunnen ook een gunstig effect hebben op de geluidsimpact. Beplanting in de vorm van bomen of struiken heeft op zichzelf een zeer beperkt geluidsreducerend effect. Een groenbuffer kan dus nooit het effect van een geluidsscherm of berm (zie Hfdst. 6.7) evenaren. Bij wind kan het ritselen van de bladeren wel het achtergrondgeluid verhogen en daardoor de geluiden ten gevolge van padel meer maskeren.

Op TC Zottegem werd na samenspraak met de gemeente en burensamenwerking een inplantingswijziging doorgevoerd: zie de figuur 12. Niet alleen werden de padelterreinen verder weg van de dichtstbijgelegen woningen ingeplant, maar werden ze ook deels verscholen achter de indoorhal en ligt de nieuwe inplanting merkbaar lager dan het grondniveau (achter een helling dus). De 3 elementen samen reduceren de geluidsimpact richting de bewoning gevoelig.

Figuur 12: Voorbeeld inplantingswijze TC Zottegem

Opteer eventueel voor indoor:

Padelterreinen kunnen meteen ook indoor worden aangelegd (zie figuur 13). In dit geval is er geen specifieke hinder van de padelactiviteit in de omgeving (geluid en licht), alhoewel slecht geplaatste luchtgroepen, airco's of verwarmingsinstallaties wel nog kunnen zorgen voor hinder. Boven een totaal geïnstalleerd vermogen zijn deze bovendien ingedeeld volgens titel II van het VLAREM. Dus ook bij de aanleg van padelterreinen indoor blijft aandacht voor de geluidsproblematiek noodzakelijk en is het belangrijk verstandige keuzes te maken in de toestellen, de locatie en de oriëntatie ervan. Ook de parkeerbedrijvigheid en de verkeerscirculatie kunnen hier voor (bijkomende) hinder zorgen. Uiteraard spreken we bij een indooraccommodatie van een ander investeringsbudget, een navenante omgevingsvergunningsaanvraag en het gegeven dat het aangename van outdoor te sporten er niet meer is.

Figuur 13: Illustratie van indoor padeltoernooi (TC Heiveld)

6.5. Oriënteer terreinen met korte zijde naar dichtstbijgelegen woningen

Op basis van de verschillende gepresenteerde grafieken (Hfdst. 3.2.2) en tabel (Hfdst. 6.3) is het duidelijk: via de korte zijde (met volle glazen achterwand) is de geluidshinder beduidend minder t.o.v. de deels open zijanten: een verschil van 6 à 7 dB(A). De woningen liggen +/- 35 m dichter voor een geluidsniveau van 40 dB(A) LAeq,1u: zie tabel 7 in aanbeveling 6.3 wat dat exact betekent qua afstand tot de woningen t.o.v. het vooropgestelde aanvaardbare geluidsniveau.

6.6. Opteer voor geluidsdempende materialen en toepassingen

De sector is reeds volop bezig met het zoeken naar en aanwenden van geluidsdempende materialen en toepassingen. Vraag er als potentiële investeerder expliciet naar bij de leveranciers van padelterreinen.

Mogelijke materialen of toepassingen die de geluidsimpact van padel verlagen zijn:

- Het vastlassen van alle metalen contactpunten;
- Dempingsrubbers (trillingsdempers) tussen de hechtingen van de kooiconstructie e.a. metalen contactpunten;
- Het dichtkitten van alle spleten in en rond de glaswanden (het dichtkitten van de glasnaden is sowieso belangrijk i.f.v. het vermijden van ernstige blessures (klem raken van vingers);
- 12 i.p.v. 10 mm glaswanddikte.

De betrokken sectoren (sport en leveranciers) zullen alvast niet nalaten een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van materialen of toepassingen die de geluidsimpact van padel kunnen verlagen. In dit verband is het belangrijk te weten wat de gerealiseerde studie heeft duidelijk gemaakt, namelijk dat impact van de bal op het racket het meest dominant is, gevolgd door de impact van de bal op het hekwerk en ten derde de impact van de bal op de glaswand. Meten is weten ... waaraan aandacht te besteden! De sector wordt echter internationaal aangestuurd, waardoor het voor een klein land als België niet evident is op alle aspecten een impact te hebben.

6.7. Investeer indien nodig in een geluidsscherm

Aan de lange zijde:

Het plaatsen van een akoestische wand (geluidsscherm) van 4 m hoog over de volledige lengte op 2 m van de lange zijde reduceert gevoelig de geluidshinder. Hiervoor verwijzen we naar de weergegeven grafieken in Hfdst. 3.2.3. De geluidsimpact wordt zo'n 8 à 10 dB(A) gereduceerd (continu geluid, LAeq,1u), waarbij het verschil kleiner wordt naarmate de afstand tot het terrein groter wordt en wanneer je te maken hebt met appartementen en hoogbouw (effect geluidsscherm verdwijnt vanaf de 2e verdieping).

Let wel:

- Een geluidsscherm is niet goedkoop en kost anno 2021 zo'n € 30.000 voor 25 lopende meter.
- Het scherm moet voldoende kwalitatief zijn, namelijk een minimale oppervlaktemassa van 20 à 25 kg/m².
- Het scherm dient volledig gesloten te zijn: er mogen geen spleten of gaten in de wand zijn, ook niet onderaan.
- Een geluidsscherm dicht bij de bron of dicht bij de ontvanger zal leiden tot lagere geluidsniveaus dan wanneer ditzelfde scherm precies in het midden tussen bron en ontvanger zou staan.
- Een hoger geluidsscherm zal leiden tot lagere geluidsniveaus bij de ontvanger.

Aan de korte zijde:

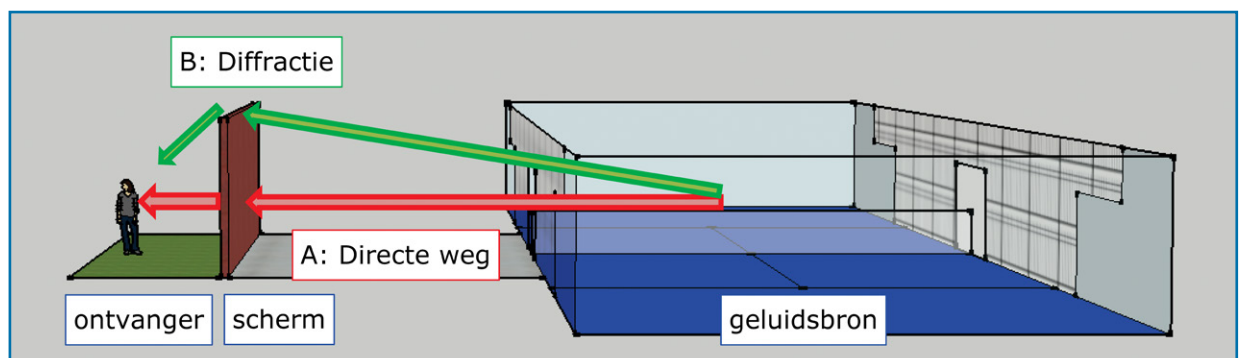
Een geluidsscherm aan de korte zijde van het terrein heeft veel minder effect: zie de weergegeven grafieken in Hfdst. 3.2.3. De reductie van het niveau van het continu geluid is beperkt tot 3 à 4 dB(A) dan wanneer er geen scherm wordt geplaatst. Op 20 m bijvoorbeeld is het geluidsniveau 40 dB(A) i.p.v. 44 dB(A). De impact verkleint naarmate de afstand groter wordt en wanneer je te maken hebt met appartementen en hoogbouw. De afstand tot het terrein (6 of 2 m) speelt amper een rol. Bijgevolg moet de kosten/baten en eventueel alternatieven (zie hierna) hierbij goed worden overwogen in het licht van de hoge kostprijs van dergelijk scherm.

Een hoger scherm:

De impact van een geluidsscherm van 4 m hoog van 3 à 4 dB(A) aan de korte zijde van de padelterreinen wordt bevestigd in een andere studie (bron: Akoestische studie padelsterreinen, Gemeente Heusden-Zolder, D2S International 2021). Een verhoging van het scherm tot 5 m blijkt uit deze studie een bijkomende impact te hebben van 2 à 2,5 dB(A).

Exacte plaats van het geluidsscherm:

Zoals aangehaald in Hfdst. 3.2.3 speelt de exacte plaats van het geluidsscherm een belangrijke rol. Ofwel moet het scherm dicht bij de ontvanger (de nabijgelegen woningen) staan ofwel dicht bij de bron (de padelsterreinen), niet ergens middenin. Uiteraard is in praktijk de optie dicht bij de padelsterreinen (bijvb. 2 m) nagenoeg de enige mogelijke optie. Het geluid (zie de groene diffractiepijlen in figuur 14) wordt het sterkst gereduceerd als de omweg die het moet maken groot is. Een steiler pad leidt tot een grotere omweg.

Figuur 14: De impact van een geluidsscherm op weg van het geluid

Aardeberm:

Heb je voldoende ruimte (en aarde, bijvb. door het uitgraven voor de funderingen van de padelsterreinen), dan kan je het geluidsscherm (o.w.v. de kostprijs) eventueel vervangen door een aardeberm van 4 m hoog. Weet dat een berm van 4 m hoog onderaan wel een basis van 8 m breed moet hebben, anders zal de berm op termijn te kampen hebben met erosie (wegzakken van de berm). Beplanting van de berm zal erosie tegengaan en heeft ook een positief akoestisch effect. Een lagere aardeberm kan eventueel worden gecombineerd met een geluidsscherm of een groenscherm (zie hierna).

In lijn met het voorgaande moet eventueel het leggen van een padelsterrein verzonken onder het niveau van het maaiveld eveneens een gunstig effect hebben, maar over het exacte effect ervan is nog geen studiemateriaal beschikbaar.

Groenscherm:

Een groenscherm kan zoals reeds gesteld nooit het effect van een geluidsscherm of berm evenaren. Beplanting in de vorm van een bomenrij of struiken heeft op zichzelf geen geluidsreducerend effect (bron: nota 'Geluidsstudie padel' vanwege Bureau De Fonseca, zie bijlage 1). Bij wind kan het ritselen van de bladeren wel het achtergrondgeluid verhogen en daardoor de geluiden ten gevolge van padel meer maskeren.

Soorten geluidsschermen:

In de nota 'Geluidsstudie padel' van Bureau De Fonseca in bijlage vind je in Hfdst. 7.1 meer duiding m.b.t. geluidsschermen, en worden verschillende types schermen voorgesteld en besproken. Hieronder kort enkele illustraties van geluidsschermen (figuur 15):

Figuur 15: Meerdere illustraties van geluidsschermen.

Het is duidelijk dat geluidsschermen (zie o.a. de bovenste 2 foto's) geen houten tuinafsluitingen zijn en mogen zijn. Deze zijn te licht en bevatten vaak openingen die het geluid doorlaten. Minder fraaie geluidsschermen (zoals bijvoorbeeld de onderste 2 foto's) kunnen uiteraard gemaskeerd worden d.m.v. groenaanplanting, die bovendien nog eens een positief akoestisch effect heeft.

6.8. Vermijd verhardingen rond de terreinen

Verhardingen naast de terreinen, zoals bijvoorbeeld een groot verhard terras of grote geasfalteerde parking, zorgt voor een reflecterende ondergrond, wat voor een sterkere verspreiding van het geluid van +2 à 5 dB(A) zorgt: zie Hfdst. 3.2.2. De impact is groter naarmate de afstand tot de padelterreinen groter is. Naast het negatieve effect op de geluidsverspreiding, ligt het beperken van de verhardingen ook helemaal in lijn met de visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

6.9. Opgelet met overkapping van de terreinen

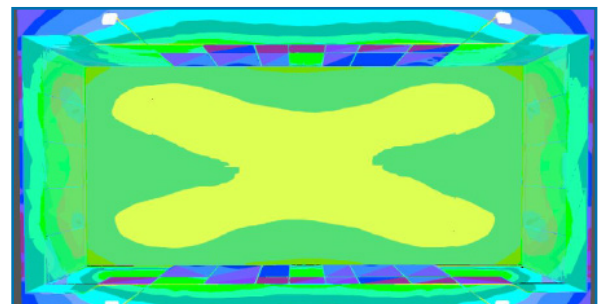
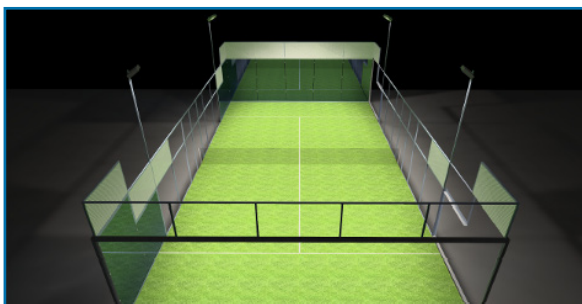
De impact van een overkapping van de padelterreinen werd niet meegenomen in de geluidsstudie. De ervaring leert dat overkapping mogelijk een versterkend effect zou kunnen hebben op het geluid naar de omgeving toe (wegens reflecties tegen de hoge overkapping). Dit zou ertoe kunnen leiden dat extra ingrepen richting de dichtstbijgelegen woningen, zoals het afsluiten van de opening tussen het dak en de bovenste rand van de glaswand aan de korte zijde of het volledig dichtmaken (geluidswand), aan de lange zijde van het padelterrein, eventueel gecombineerd met extra geluidsabsorberende materialen aan de binnenzijde, boven op de reeds dure investering voor de overkapping zelf vereist zijn. De padelterreinen meteen indoor aanleggen is in dit geval uiteraard ook een goede optie (zie aanbeveling 6.4).

De impact van een overkapping op de geluidsverspreiding richting de omgeving wordt onderzocht, maar de resultaten ervan zijn medio 2022 alvast nog niet beschikbaar. Zodra beschikbaar zal de betreffende kennis worden toegevoegd aan deze Code van Goede Praktijk. Tot zolang adviseren wij omzichtig om te springen met het overkappen van padelterreinen in geluidsgevoelige omgevingen en je hierin eventueel te laten bijstaan door een geluidsdeskundige.

6.10. Implementeer de wettelijke bepalingen m.b.t. lichthinder

Lichtbundel maximaal op de terreinen richten

Om de lichthinder naar de dichtstbijgelegen woningen te minimaliseren dient de installateur de verlichting zo af te stellen dat de lichtbundel maximaal gericht is op de terreinen zelf: zie de hieronder weergegeven afbeeldingen (figuur 16).

Figuur 16: Lichtbundel van 6 m hoge verlichting maximaal gericht op het speelveld

Zodoende wordt meteen voldaan aan de wettelijke bepalingen dat niet-functionele lichtoverdracht naar de omgeving maximaal wordt beperkt en dat de klemtoonverlichting slechts uitsluitend mag gericht zijn op de inrichting of onderdelen ervan.

Respecteer zeker de vooropgestelde verlichtingsniveaus. Voor alle wettelijke bepalingen verwijzen we naar Hfdst. 2.2.4 en Hfdst. 5.

Automatische lichtsturing gekoppeld aan de terreinreservaties

Het is tevens sterk aanbevolen de verlichting via een automatische lichtsturing te koppelen aan de terreinreservaties. De meeste installateurs van padelterreinen bieden dergelijk systeem geïntegreerd aan. Het is daarbij natuurlijk van belang dat de verlichting daarbij zo kort mogelijk na het einde van het laatste geboekte blok uitgeschakeld wordt. Het gebeurt namelijk dat er na het beëindigen van het laatste blok nog doorgespeeld wordt tot de verlichting effectief uitgeschakeld wordt.

Meer dan 80 % van de Vlaamse tennis- en padelclubs werkt met de terreinreservatiesoftware van Tennis en Padel Vlaanderen. Tennis en Padel Vlaanderen biedt vanuit dit reservatiesysteem via een webservice alle reservatiedata aan, zodat deze data via een integrator (intermediaire softwarefirma) kunnen worden gekoppeld aan de hardware van de verlichting en aldus de lichtsturing o.b.v. de geboekte terreinen wordt geregeld. De meeste installateurs van padelterreinen beschikken reeds over zo'n met Tennis en Padel Vlaanderen geïntegreerd lichtsturingssysteem.

Via dergelijke lichtsturing blijft de verlichting niet onnodig laat branden en wordt tevens het einduur 's avonds stipt gerespecteerd.

Groen- of ander scherm

Via hoge, dichte beplanting of een andere vorm van scherm (bijvb. een hout-, kokos- of kunststofscherf van 2 à 3 m hoog) kan de lichtinval naar de aanpalende tuinen en/of bewoning verder worden beperkt. Wanneer we over een inplanting op heel korte afstand tot woningen spreken kan eventueel een windzeil op hoogte een bijkomende inspanning vanwege de exploitant zijn.

Terreinen met korte zijde naar dichtstbijgelegen woningen oriënteren

Analoog met de geluidshinder worden de padelterreinen ook in functie van de lichthinder best georiënteerd met de korte zijde naar de dichtstbijgelegen woningen. Dan staan de lichtbronnen haaks op de woningen georiënteerd, wat voor minder lichtinval zorgt. Deze maatregel kan in het kader van de wetgeving samen met de hiervoor vermelde 2e en 3e maatregel worden beschouwd als het door de exploitant treffen van de nodige maatregelen om lichthinder te voorkomen.

Andere maatregelen en tips?

Uit het werkveld hebben we nog andere mogelijke maatregelen vernomen. Het echte effect ervan is op heden echter niet direct gekend. Zo zou groen kunstgras minder reflecterend zijn dan het veelvoorkomende blauwe kunstgras.

Op de webpagina <https://www.vlaanderen.be/publicaties/omgevingsaspecten-bij-padel> zijn nog een aantal algemene tips en figuren in verband met beperken van lichthinder terug te vinden.

6.11. Neem organisatorische maatregelen

De hinderaspecten zijn ruimer dan alleen maar het specifieke padelgeluid en -licht. Ook stemgeluiden, muziek en drinkgelag, napraten op de parking, afval achterlaten en dergelijke meer zijn mogelijke hinderaspecten naar de buurt toe.

Diverse organisatorische maatregelen m.b.t. het verminderen van de hinderaspecten zijn mogelijk én aanbevolen:

- De club kan de speeluren 's avonds na 22u00 beperken (vooral op de terreinen dichtst bij de woningen). Dit kan gemakkelijk hard gemaakt worden door de verlichting te koppelen aan het reservatiesysteem, waarbij de lichten automatisch gedoofd worden op het einduur of het laatste blok van de avond niet meer te voorzien voor de terreinen het dichtst bij de woningen;
- In het weekend kan er bijvoorbeeld pas gestart worden met de terreinverhuur om 9u00 's morgens i.p.v. om 8u00;
- Muziek en drinkgelag nabij de meest ongunstig gelegen terreinen kan eventueel verboden worden na een bepaald avonduur;
- Hardleerse lawaaimakers kunnen bijvoorbeeld niet meer worden toelaten te spelen na 20u00;
- Respecteer zeker de regelgeving voor muziekactiviteiten. In de gevallen dat men aan de padelactiviteiten ook een horecagelegenheid koppelt of er elektronisch versterkte muziek wordt gespeeld, moet ook altijd de regelgeving voor muziekactiviteiten gerespecteerd worden. Meer informatie is beschikbaar op <https://omgeving.vlaanderen.be/geluidsnormen-voor-muziekactiviteiten>. Deze site is voorjaar 2022 evenwel in herziening. Het is bijgevolg aanbevolen deze regelgeving bij de gemeente zeker na te gaan.

De padelsport is een vorm van vrijetijdsbesteding. De bezettingsgraad van de terreinen ligt in de avonduren en eventueel ook in de weekends op 80 à 90 %. Tijdens de daguren ligt de bezettingsgraad op slechts 10 à 20 %. Er wordt bij padel steeds gespeeld in shiften van 1,5 uur. 's Avonds zijn dit bijvoorbeeld shiften van 18u00 tot 19u30, van 19u30 tot 21u00 en van 21u00 tot 22u30. Een vroeger einduur beperkt gevoelig de sportmogelijkheden van de werkende bevolking. In de online brochure 'Omgevingsaspecten bij padel' (zie <https://www.vlaanderen.be/publicaties/omgevingsaspecten-bij-padel>) vanwege het Departement Omgeving wordt aangegeven dat de aan de exploitant eventueel opgelegde voorwaarden of beperkingen evenredig moeten blijven met de veroorzaakte hinder en de melding en/of uitbating niet onevenredig met de veroorzaakte hinder mogen beperken of verbieden. In het licht van dit laatste moet o.a. ook het eventuele opleggen van een einduur worden beoordeeld.

6.12. Sensibiliseer de padelspelers tot stil(ler) spelen

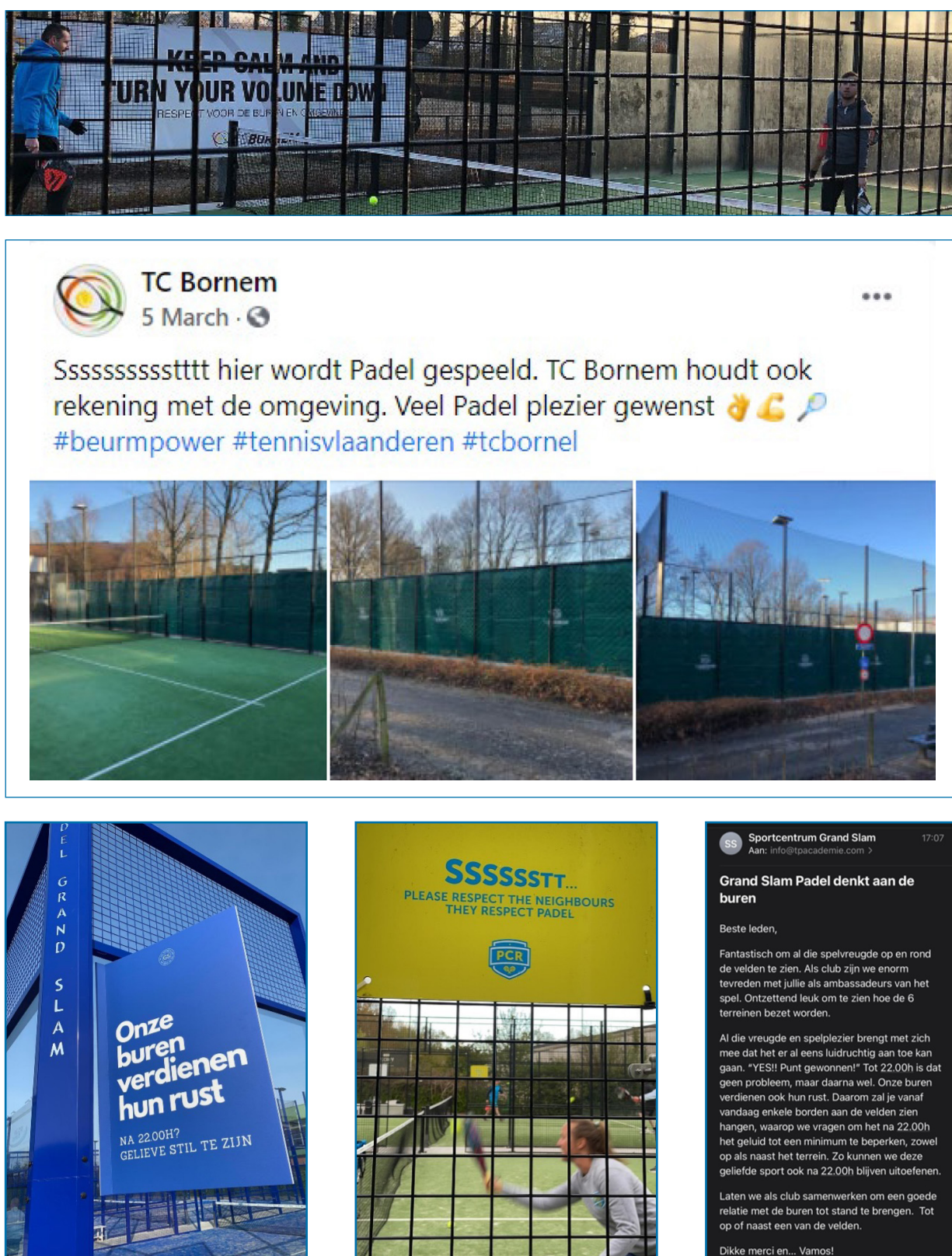
De club kan de padelspelers sensibiliseren en bewust(er) maken van de geluidsoverlast voor de burens en het betreffende respect naar de burens toe. Een aangepast gedrag realiseren vergt uiteraard volgehouden aandacht.

De oproepen kunnen algemeen zijn (oproepen de rust van de burens te respecteren) of specifiek zijn:

- Na 22u00 mag er enkel nog stil (niet praten) gespeeld worden;
- Vragen niet op te warmen door bijv. de bal (hard) tegen de glazen wand te slaan;
- Vragen geen muziek en dranken te gebruiken rond de velden;
- Oproepen om geen lawaai (luid praten, claxonneren, deuren auto's dichtslaan) meer te maken op de parking.

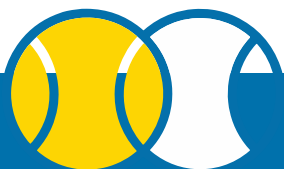
De mogelijke kanalen hiertoe zijn de website van de club, de (digitale) nieuwsbrief, de socialemediakanalen en eventueel affiches of boarding in de club of rond de terreinen.

Enkele good practices van clubs op vlak van communicatie zijn (figuur 17):

Figuur 17: Diverse good practices van clubs op vlak van communicatie

In het onderwijs wordt er bijvoorbeeld in de klas ter sensibilisering ook gewerkt met lawaaimeters. Zo zouden de spelers zichzelf kunnen monitoren en werkt de aanwezigheid van een lawaaimeter op zich al sensibiliserend.

7

SAMENVATTING

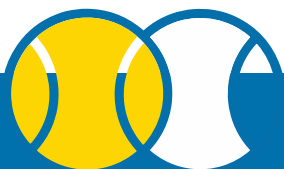
De padelsport is in 5 jaar tijd gegroeid tot de top 5 van grootste gestructureerde sporten in Vlaanderen. Naast de groei van de padelsport is ook het aantal klachten over vooral de geluidshinder van padel toegenomen.

Tennis en Padel Vlaanderen besloot over te gaan tot een geluidsstudie om enerzijds de geluidsimpact van padel onderbouwd te kunnen inschatten en objectiveren en anderzijds vooral de padelclubs en lokale besturen een praktisch werkinstrument voor de specifieke lokale context te kunnen aanreiken. Samen met Sport Vlaanderen en Departement Omgeving werd besloten de resultaten van deze studie neer te schrijven in een Code van Goede Praktijk.

De gerealiseerde Code gaat in op 1) de bepalingen m.b.t. de goede ruimtelijke ordening en de omgevingsvergunning, 2) de resultaten van de geluidsstudie m.b.t. het specifieke padelgeluid, 3) het scheppen van een objectief kader door een aanvaardbaar specifiek geluidsniveau voorop te stellen, 4) het aspect lichthinder, en ten slotte 5) een set van 12 concrete aanbevelingen m.b.t. de geluids- en lichtproblematiek.

De nota resulteerde in de volgende aanbevelingen:

- 1.** Als sector willen en moeten we onze verantwoordelijkheid nemen om de geluidsimpact van padel op de omgeving te beperken (o.a. wegens meer geluidsimpact dan tennis).
- 2.** Voorafgaand lokaal overleg van de padelclub met de lokale overheid (i.f.v. de omgevingsvergunning en de overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening) en de burens (wegnemen van bezwaren) is essentieel. Daarbij is een goede balans tussen de belangen van zowel de burens, de padelclub, als de maatschappelijke meerwaarde voor de lokale gemeenschap en de leefbaarheid belangrijk.
- 3.** Een padelterrein is volgens titel II van het VLAREM op zich niet ingedeeld als hinderlijke inrichting of activiteit. Bijgevolg zijn de milieuvoorwaarden m.b.t. het beheersen van geluidshinder, m.u.v. één specifieke context, niet van toepassing op padelterreinen. Om alle betrokkenen toch een objectief kader te geven, werd een aanvaardbaar specifiek geluidsniveau voor padelfaciliteiten uitgewerkt, zijnde een waarde voor continu geluid van 40 dB(A) (parameter LAeq,1u), op 3,5 m van de gevel van de dichtstbijgelegen woningen en op 4 m hoogte. Het aanvaardbare geluidsniveau werd omgezet in indicatieve afstanden. Voor reeds eerder conform de bestaande regelgeving gegunde projecten vraagt Tennis en Padel Vlaanderen een constructieve en duurzame oplossing.
- 4.** Kies een inplanting weg van de dichtstbijgelegen woningen en/of indien mogelijk met een gebouw of andere buffer ertussen. Indoor is ook een optie.
- 5.** Oriënteer de terreinen met de korte zijde naar de dichtstbijgelegen woningen. De geluidsimpact zal zo'n 6 à 7 dB(A) lager zijn.

6. Vraag bij de leveranciers van padelterreinen naar materialen of toepassingen die de geluidsimpact van padel verlagen, zoals dempingsrubbers, vastlassen, dichtkitten van of een dikkere glaswand. Tennis en Padel Vlaanderen zal tevens de verdere inspanningen van de sector in dit verband waar mogelijk ondersteunen.

7. Investeer indien nodig in een geluidsscherm (min. oppervlaktemassa 20 à 25 kg/m² - 4 m hoog op 2 m van de terreinen) en realiseer zo een geluidsreductie van 8 à 10 dB(A) aan de lange zijde. Aan de korte zijde is de reductie 'slechts' 3 à 4 dB(A), waardoor de kosten-baten en eventuele alternatieven goed moeten worden overwogen.

8. Vermijd verhardingen nabij de padelterreinen (zoals een verharde terras of parking).

9. Wees bewust dat een overkapping van de terreinen de geluidsoverdracht naar de omgeving toe kan versterken en mogelijks bijkomende investeringen vereist. Zodra de nodige inzichten in dit verband beschikbaar zijn, zal dit aan onderhavige Code van Goede Praktijk worden toegevoegd.

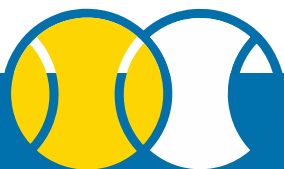
10. Implementeer de wettelijke bepalingen m.b.t. lichthinder, zoals o.a. de lichtbundel maximaal op de terreinen richten, uiteraard de verlichtingsniveaus respecteren en de verlichting koppelen aan het reservatiesysteem.

11. Neem indien nodig bijkomende organisatorische maatregelen zoals het beperken van de speeluren 's avonds of 's morgens vroeg in de weekends op de voor de burendichtste terreinen, de verlichting koppelen aan het reservatiesysteem, muziek en drinkgelag verbieden rond de dichtste terreinen, het respecteren van de regelgeving voor muziekactiviteiten, ...

12. Sensibiliseer de padelers tot stil(ler) spelen, zeker na 22u00 (via on-court en/of digitale communicatie, lawaaimeter, ...) en weer desnoods hardleerse spelers uit de late uren.

Deze Code van Goede Praktijk moet samen met de brochure 'Omgevingsaspecten bij padel' van het Departement Omgeving de padelsector, de lokale besturen en eventueel andere stakeholders in staat stellen om de impact van het specifieke padelgeluid (en de eventuele lichthinder) op de omgeving objectief in te schatten en de noodzakelijke en juiste beslissingen te kunnen nemen.

We hopen met deze Code de goede ruimtelijke ordening bij de aanleg van padelterreinen te bewerkstelligen en rekenen op een constructieve bijdrage van alle betrokken partijen, waarvoor dank!

8

BIJLAGES

1. Geluidstudie padel, Bureau De Fonseca, 11 oktober 2021

2. Omgevingsaspecten bij padel:

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/omgevingsaspecten-bij-padel>

9

DANKWOORD

Oprechte dank aan onderstaande instanties en personen voor hun bijdrage aan deze Code van Goede Praktijk:

- Sport Vlaanderen, Afdeling Sportinfrastructuur
- Departement Omgeving van de Vlaamse overheid
- Bureau De Fonseca
- Prof. Dr. Ir. Dick Botteldooren en Prof. Dr. Ir. Timothy Van Renterghem
- Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten
- Meetlocaties Tennis- en padelclub 't Lobbeke uit Maldegem en Tennis- en padelclub Racing Wetteren

10

COLOFON

Tennis en Padel Vlaanderen VZW, Louizapoortgalerij 2030 bus 3, 1050 Brussel /
Tel. 02/548.03.00 / E-mail: info@tennisenpadelvlaanderen.be /
www.tennisenpadelvlaanderen.be / Ondernemingsnummer: 0419.730.381

- Contact: Dirk Deldaele, dirk.deldaele@tennisenpadelvlaanderen.be

Departement Omgeving, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel /
www.omgevingvlaanderen.be

- Contact: omgeving@vlaanderen.be

Sport Vlaanderen, Arenbergstraat 5, 1000 Brussel / www.sport.vlaanderen /
info@sport.vlaanderen

- Contact: Philippe Paquay, administrateur-generaal agentschap Sport Vlaanderen

Vlaanderen
is omgeving

